Colecție coordonată de prol. dr. Dan Grigorescu Coperta şi grafica: Anamaria Smigelschi

WILLIAM SHAKESPEARE

Romeo şi Julieta

Traducere de ŞT. O. IOSIF
Prefață de LEON LEVIȚCHI
Ediție îngrijită şi note d ALEXANDRA BÂRN.
EDITURA MONDERO Bucureşti, 2000

Textul de față este reprodus după *William Shakespeair: Romeo şi Julietn. Traducere fh forma originali de Şt. O. Iosif, Fundația Regele Mihai* ***l*** *Bucureşti, 1940.*

Pentru a înlesni parcurgerea cat mai fluentă a cărții, de către un public cat mai **larg,** la editarea prezentei versiuni au fost operate pe **textul** mai sus amintit câteva **modificări,** minime, vizând, în primul rând, punerea lui în concordanță cu normele ortografice in vigoare. Nu s-a intervenit in cazul cuvintelor sau formelor considerate acceptabile ca licențe poetice, respectiv **Fiind** justificate în context. Unele dintre acestea din urmă, precum şi o serie de **cuvinte** sau expresii mai puțin uzuale au fost marcate cu asterisc şi explicate succint în note de subsol.

Lector: *Rose-Murie Zidăroiu*

Procesare computerizată: *Ruxandra Munteâmi*

ISBN 973-9349-25-0

Tiparul executat sub comanda nr. 55/2000. la Imprimeria de Vest, Oradea, str. Mareşal Ion Antonescu nr. 105. ROMÂNIA

PREFAȚA

Textul shakespearean ne oferă date mult mai prețioase, acelea ce privesc - până la un punct, evident — biografia *spirituală* a poetului. "Shakespeare este singurul biograf al lui Shakespeare", scria în secolul trecut marele gânditor şi stilist Ralph Waldo Emerson.

Dacă ar fi să restrângem problema la cel mai uşor demonstrabil aspect al

biografiei spirituale ce se poate desprinde din opera lui Shakespeare, acela al *informației,* până şi cititorii neavizați îşi pot da seama de amploarea şi corectitudinea ei în multe domenii: teatrul *(Hamlei, Visul unei nopți de vară, Henric al V-lea),* dreptul *(Măsurăpentru măsură, Neguțătorul din Veneția),* muzica *(Richard al 17-lea, Neguțătorul din Veneția),* pictura *(Venus şi Adonis, Timon din Atena),* gramatica, logica, retorica *(Zadarnicele chinuri ale dragostei),* filozofia, etica *(Troilus şi Cresida, HamJcl),* navigația *(Furtuna),* botanica *(Ilamlet, Poveste de iarnă* etc), astrologia, istoria etc. ca să nu mai vorbim de profunda cunoaştere a vieții de la țară, târg şi oraş, a curții regale, a **folclorului** englez. Sursele de inspirație - atâtea câte au fost deocamdată identificate (v. de pildă cele 6 volume ale lui G. Bullough, *Narra-**tive** and Dramatic Sources of Shakespeare, New York,* 1957) sunt, iarăşi, toarte întinse şi diverse - de la romanele cavalereşti la proza Renaşterii engleze, de la Biblie, Ovidiu şi Vergiliu la Edmund Spenser, de la Belleforest la Holnished, de la Boccaccio la Chaucer, de la Sene-

ca tragedianul la Seneca prozatorul... Iar dacă din vreme în vreme Shakespeare păcătuieşte prin anacronisme (Cleopatra joacă biliard, în *Poveste de iarnă* aflăm despre existența unei mări a Boemiei, troienii şi grecii din *Troilus şi Cresida* folosesc şi expresii din terminologia creştină), explicația (fără a fi o scuză) trebuie căutată şi în sursele folosite.

De aici şi întrebarea firească a spectatorilor, cititorilor şi cercetătorilor: cum este posibil ca numai în câțiva ani de studiu la "şcoala gramaticală" din Stratford Shakespeare să fi acumulat atâtea cunoştințe? Şi întrucât răspunsuri pe deplin mulțumitoare nu au putut fi găsite nici până în clipa de față, nu este de mirare că opera sa a fost atribuită altor autori eminamente culți.

Dacă secolul nostru nu a îmbogățit cu date noi cele ce se ştiau mai de mult despre viața lui Shakespeare, el a cunoscut în schimb contribuții remarcabile privind atât opera sa (interpretări noi, studii profunde de text, stilistică etc.) cât şi epoca în care a trăit. Dispunem astăzi de o viziune mult mai completă şi mai exactă a vieții sociale, morale şi culturale a epocii; ni s-a demonstrat în sfârşit, cu desăvârşită claritate, că Renaşterea engleză nu a fost un fenomen asemănător cu căderea nopții la tropice, că ea a reprezentat dezvoltarea până la maturitate a unor tendințe şi procese existente încă în plin ev mediu; înțelegem ce însemnătate avea pentru elisabetani (şi chiar pentru înaintaşii lor imediați) cultivarea limbii naționale ca element de comunicare orală, în cărți sau pe scena teatrelor, formă embrionară a ziaristicii engleze; ştim ce rol extraordinar a avut figura retorică a amplificării sau a auxe-sis-ului; elevii din zilele noastre, adesea suprasolicitați, nu mai pot să-i invidieze pe colegii lor de altădată din şcolile gramaticale...

Tragedia *Romeo şi Julieta* a fost scrisă probabil în 1595-l596. Un text imperfect a apărut într-o primă ediție in-cvarto în 1597 (se presupune că la acesta

se referă Francis Meres în 1598), o a doua ediție in-cvarto, "corectată, augmentată şi îmbunătățită" (dar conținând numeroase erori) s-a tipărit în 1599, apoi în alte două rânduri până la prima ediție in-folio din 1623.

în *Romeo şi Julieta* problemele filozofice şi etice nu formează obiectul unor "dezbateri" ca, de pildă, în *Troilus şi Cresida* (II, 2 etc), dar ele există, nu numai ca ilustrări (fapte, întâmplări, atitudini, pilde),

ci si ca generalizări care aşteaptă opțiuni finale din partea **spectatori-**I r în orice caz, în problema agentului malefic, spectatorul sau cititorul este un participant de frunte la dezbatere, şi el, în sinea lui, trebuie

să hotărască.

Generalizările privind cauza deznodământului tragic sunt numeroase în *Romeo şi Julieta* şi incriminează trei factori: întâmplarea, accidentul, destinul (în sistemul "corespondențelor" elisabetane, macro-cosmosul), părinții şi **familiile** (poate "corpul politic") şi eroii înşişi (microcosmosul).

Din punct de vedere dramatic şi tematic, principalele imagini din piesă sunt *lumina* şi *întunericul.* Din punct de vedere poetic, ele rămân la fel de importante atât prin simplă repetare cât şi prin bogăția sinonimelor.

Rezolvarea ascendentului luminii asupra întunericului sau, dimpotrivă, a întunericului asupra luminii, poate fi de ajutor şi în interpretarea altor antonime şi antiteze din piesă, eventual: părinți-copii, tineri-bătrâni, esență-aparența, viață-moarte, otrava propriu-zisă şi otrava "reală", figurată (banul) etc.

Relația bărbat-femeie este înfățişată printr-o serie de protagonişti care, într-o anumită măsură, se manifestă sau gândesc "antitetic": nerăsplătita pasiune a lui Romeo pentru Rosalina e mai curând imaginară decât adevărată, dragostea dintre Romeo şi Julieta este reală şi profundă.

... Faptul că, pentru prima oară, în *Romeo şi Juliela* Shakespeare a dat iubirii omeneşti o formă *atemporală* conferă acestei piese un loc important nu numai în ceea ce priveşte evoluția lui Shakespeare, ci şi evoluția dramei elisabetane. Această experiență fundamentală a iubirii profunde şi pătimaşe stă la baza întregii drame.

CRONOLOGIA OPERELOR

Datarea operelor shakespeareene nu a fost rezolvată de o manieră satisfăcătoare nici măcar pentru o majoritate confortabilă a specialiştilor. Astfel stând lucrurile, cronologia de mai jos, propusă de F.E. Hallidayi, este doar o opțiune oarecare. Titlurile englezeşti ale pieselor sunt cele din *The New Arden Shukespeare,* traducerile preiau mai ales titlurile din Shakespeare, *Opere complete,* ESPLA, Bucureşti; în ultima coloană se menționează prima traducere a piesei respective în limba română.2 împărțirea pe perioade este una dintre cele mai frecvente.

Prima perioadă

(1589-l600)

(Perioada poemelor, a sonetelor, a pieselor istorice, a comediilor senine greşit numite

uneori "uşoare" - şi a primelor tragedii. Caracterizarea ei ca "perioadă optimistă" nu este întru totul adecvată.)

Anii Titlul englezesc 1589-90 KingHenryVI,

PartI 1590-91 KingHenryVI,

Part II King Henry VI,

Part III 1592-93 King Richard III

Titlul românesc Henric al Vl-lea, partea I

Henric al Vl-lea, partea a Ii-a Henric al Vl-lea, partea a III-a Regele Richard al III-lea

Prima traducere ESPLA, 1958 ESPLA, 1958 ESPLA, 1958

Viața şi moartea Regelui R. IU, Socec. B.. 1884

1. F. E. Halliday. ,4 ***Shakespeace*** *Companion:* ***1564-l964,*** Penguiii. **Harmondsworth,** 1964. **p.** 102. - **Cu** excepția poemelor, după Alexandru **Diiţu.** ***ShakespeareM*** *Rumimia.* **Bucharesl,** 1964.

V

Titus **Andronicus** Venus and Adonis 1592-98 Sonnets

1593-94 TheComedy of Errors The Taming of the Shrew

The Râpe of Lucrece

1594-95 The Two Gentlemen of Verona

Love's Labour's Lost

1595-96 Romeo and Juliet King Richard II A Midsummer Night's Dream

1596-97 King John

The Merchant of Venice

1597-98 KingHenrylV, Part. I

KingHenrylV, Part II

1598-99 MuchAdoAbout Nothing King Henry V

The Merry Wives

of Windsor

1599- .lulius Caesar 1600

As You Like It

Twelfth Nisht

Titus Andronicus ESPLA, 1958 Venus şi Adonis BPT. 1974 Sonete primele Sonete

traduse, Buc, 1922 Comedia erorilor ESPLA, 1958

îmblânzirea îndărătnicei

Necinstirea

Lu creți ei

Cei doi tineri din

Verona

Zadarnicele chinuri ale dragostei Romeo şi Julieta Richard al II-lea Visul unei nopți de vară Regele Ioan Neguțătorul din Veneția

Henric al IV-lea, partea I

Henric al IV-lea, partea a Ii-a Mult zgomot pentru nimic Henric al V-lea

Nevestele vesele din Windsor lulius Cezar

Cum vă place

A douăsprezecea noapte

Femeia îndărătnică "Conv. literare", 1896 BPT, 1974

Doi domni din Verona,

Fund. pentru lit. şi artă, 1944 ESPLA, 1956

J. Copainig, B., 1848

ESPLA, 1955

Un vis din noaptea

de Sânziene, Socec, 1893

Gutenberg,B., 1892

Socec, B., 1885

ESPLA, 1957 ESPLA, 1957 ESPLA, 1956

Fund. pentru lit.şi artă,
1940
Biblioteca Teatrului
Național, B., 1943
.Iulie Cezar, Tip. Eliad,
B., 1844
Fund. pentru lit.şi artă, 1942
Noaptea regilor sau Ce-ai voi, Bibi. Teatrului Național, 1919
VI

A doua perioadă

(1600-l608)

(Perioada marilor tragedii şi a câtorva comedii sumbre, în care, după **unii** autori, se trădează deziluziile umaniştilor - pricinuite de frământările şi nemulțumirile sociale de la sfârşitul domniei reginei Elisabeta, de corupția atotstăpânitoare, de rolul dezumanizant al banului, de urcarea pe tron a unui monarh catolic etc. - precum şi unele experiențe amare din viața scriitorului.)

Prima traducere Amletu, prințu de la Dania Bibi. Academiei, 1840 ESPLA, 1960 Toate bune la sfârşit, Fund. pt lit. şi artă, 1945 Othello sau maurul de la Veneția, J. Copainig, B., 1848 ESPLA, 1961

EPLU, 1962 **Thill** şiWeiss, B., 1881 J. Copainig, B., 1850 Gutenberg, B.,1893 Socec, B., 1922

A treia perioadă

(1608-l613) (Perioada pieselor romantice - *romaiices—,* caracterizată printr-o viziune mai senină a lumii.)

Anii	*Titlul englezesc*	*Titlul romanesc*
1600-01	Hamlet	Hamlet
1601-02	Troilus and Cressida	Troilus şi Cresida
1602-03	All'sWellThat Ends Well	Totu-i bine când sfârşeşte bine
	Othello	Othello
1603-04	Measure for Measure	v e Măsură pentru măsură
1604-05	Timon of Athens	Timon din Atena
1605-06	King Lear	Regele Lear
	Macbeth	MScbeth
1606-07	Antony and Cleopatra	Antoniu şi Cleopatra
1607-	Coriolanus	Coriolan

Anii Titlul englezesc 1608-09 Pericles

1609-10 Cymbeline 1610-11 The Winters Tale

1611-12' TheTempest 1612-13 King Henry VIII

Titlul românesc Penele

Cymbeline Poveste de iarnă

Furtuna

Henric al VUI-lea

Prima traducere Pericle, prinţul din Tyr, EPLU, 1963 EPLU, 1963 Fundaţia pentru lit. şi artă, 1942

Bibi. Acad. Române,1912 EPLU, 1963

1. Am rezerve cu privire la datarea *Furtunii.* în comedia ***The AJchemist(Aldumstol),*** există pasaje în care, în mod clar Ben Jonson parodiază textul din *Furtuna:* or. piesa lui .Tonson a fost. scrisă în 1610. (v. şi L L., *Trei analogii lingvistice între Wtilimn Shakespeare ţi Ben Jonson.* în "'Studii **shakespeareene",** Editura Dacia. **Cluj-Napoca,** 1976. p. 215 -236.)

VII

Notă: în prima ediţie in-folio (1623) *Penele* nu a fost inclus. Se crede că primele două acte ale piesei nu-i aparţin lui Shakespeare. Tot în colaborare se pare că au fost scrise piesele *Titus Andronicas*şi *Henric al Vlll-lea.*

*

Ca oricare traducere, şi traducerile din Shakespeare în diverse limbi ale pământului sunt un rău necesar: un rău rău dacă redarea este defectuoasă, un rău bun, dacă ea s-a apropiat cât mai mult de original (denotaţie, accentuare, modalitate, conotaţie, coerenţă, stil, versificaţie) tară a păcătui faţă de normele limbii-ţintă. Dacă libertatea scriitorului original este libertatea lui Ariei înainte de a fi fost ţintuit de vrăjitoarea Sycorax într-o despicătură de stejar, cea a traducătorului este libertatea lui Ariei după ce, scăpat de către Prospero, a trebuit să asculte de voia acestuia. Libertatea traducătorului lui Shakespeare seamănă însă mai curând cu libertatea lui Caliban...

Gânditor, gânditor profund, dar original numai în măsura în care, împrumutând de peste toi - Seneca, filozofia antică în general, gândirea propriei sale epoci, maxime, sentenţe, proverbe - a ales şi a subliniat ideile care i s-au părut de o deosebită însemnătate: potrivit cercetătorilor, în primul rând necesitatea ordinii şi ierarhiei, pe fondul interdependenţei dintre macrocosm, corpul politic *{the bocly politic,* organizarea de stat şi socială) şi microcosm (omul).

Shakespeare a îmbinat puterea de a stârni râsul şi mâhnirea nu numai într-un singur cuget, ci şi într-o singură lucrare. Aproape toate piesele sale sunt împărţite între personaje serioase şi comice, cu urmarea că pe măsură ce se desfăşoară acţiunea, ele produc când seriozitate şi tristeţe, când relaxare şi râsete.

Leon Leviţchi

(Din *Documentar:* Biografia "extermi şi **internă". *Romeo şj* /utfefaCorrientarii .Controversa shakespeareană)**

ACTUL I

PROLOGUL

(Intră Corul)

CORUL

Aicea, în Verona-ncântăloare, A două neamuri mândre veche ură A izbucnit din nou, prin certuri care Să curgă sânge mult de frați făcură. Din cele două case-nduşmănite Ies doi îndrăgostiți loviți de soarte, Şi vrajba cu nenorociri cumplite Sfârşeşte prin a tinerilor moarte. Iubirea lor cu soartă-ngrozitoare Şi ura ce nu poate fi-mpăcată Decât cu moartea scumpelor odoare. Pe scenă-n două ceasuri vi se-arată. De-aveți răbdare s-ascultați acestea, Ne-om strădui să-nfățişăm povestea.

SCENA I *O PI A ȚĂ PUBLICĂ - SAMSON Şl GREGORIO*

SAMSON Pe legea mea, Gregorio, să nu le mai permitem să ne ia de sus.

GREGORIO

Nu, fireşte, căci am rămânea pe jos.

SAMSON Vreau să spun că dacă ne-or mai lua la vale, să ne ținem la înălțime.

GREGORIO

Da, numai bagă de seamă, să nu ajungi la înălțimea furcilor!

SAMSON Eu, când mă scoate cineva din țâțâni, nu ştiu multe.

GREGORIO

Şi eu nu ştiu multe care să te scoată din țâțâni.

SAMSON O javră din casa Montague mă scoate din țâțâni.

GREGORIO

A scoate din țâțâni se cheamă a urni din loc; dar viteazul stă locului. De aceea, pesemne, când tu eşti scos din țâțâni, nimeni nu se mai poate ține de tine.

SAMSON

O javră din casa Montague are să mă țină locului! Am să dau de zid pe toți bărbații şi pe toate femeile din casa Montague.

GREGORIO

Atunci eşti un om slab, că numai cei slabi se dau pe lângă ziduri.

SAMSON

Ai dreptate şi de aceea femeile, care sunt vase de lut ce se sparg lesne, totdeauna-s date la zid. De aceea am să arunc peste zid pe bărbați şi am să îndes în ziduri pe femei.

GREGORIO

Cearta e între domnii noştri şi între noi, slugile.

SAMSON

Ce-mi pasă! Am să fiu neom, şi după ce-oi da gata pe bărbați, mă leg de fete. Are să fie vai şi amar de pielea lor.

GREGORIO

De pielea fetelor?

SAMSON De pielea fetelor ori de fetia lor. Tot una-i!

GREGORIO

Nu-i tot una pentru cine-o s-o pată.

SAMSON

O, au s-o pată cu mine, n-ai tu grijă! Ştii că sunt un om şi jumătate!

GREGORIO

Tot e bine că nu eşti o jumătate de om! Scoate spanga*, uite că vin doi de-ai lui Montague.

(Intră Abraham şi Baltazar)

SAMSON Gata! începe tu sfada, eu te apăr din dos.

GREGORIO

Din dos? Vrei să dai dosul?

SAMSON Nu te teme de mine.

GREGORIO

Nu, zău, să mă tem eu de tine?

SAMSON Lasă atunci să fie legea cu noi, lasă-i pe ei să înceapă.

GREGORIO

Am să strâmb din nas, când or trece. Zică ce-or pofti.

SAMSON

Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu am să le dau cu tifla: dacă s-o prinde, ei se fac de râs.

^s*Panga:(înv.)* spadă, baionetă.

ABRAHAM

Nouă ne dai cu tifla, signore'?

SAMSON *(la o parte, către Gregorio)*

E de partea noastră dreptatea, dacă zic da?

GREGORIO *(la opaițe, către Samson)*

Nu.

SAMSON Nu, signore. Nu vă dau cu tifla, signore. Dar dau şi eu aşa, cu tifla, signore.

GREGORIO

Cauți ceartă, signore?

ABRAHAM

Ceartă, signore? Nu, signore!

SAMSON

Altcum, de cauți ceartă, sunt la dispoziția dumitale. Slujesc un stăpân tot aşa de bun ca şi al dumitale.

Nu mai bun.

Bine, signore.

ABRAHAM

SAMSON

(Intră Ben volio)

GREGORIO

Zi: mai bun; uite că vine un văr al stăpânului nostru.

SAMSON Ba da, mai bun, signore!

ABRAHAM

Minți[1]

SAMSON

Trageți spada, dacă vă dă mâna! Hai, Gregorio, nu-ți uita lovitura cea faimoasă!

(Se bat)

BENVOLIO

Nebunilor, vârâți spadele în teacă! Nu ştiți ce faceți! *(Intră Tybalt)*

TYBALT

Ce, te iei la harță Cu slugile? Aici, Ben volio! Priveşte-ți moartea-n față!

BENVOLIO

Eu fac pace

Intoarce-ți spada în teacă, sau mai bine Ajută-mi să-i despart.

TYBALT

Nu ti-e ruşine

Cu spada-n mână să vorbeşti de pace? Urăsc cuvântul cum urăsc gheena, Ca şi pe toți Montaghii şi pe tine! Mişelule! Azi între noi se-alege! *(Se luptă)*

UN CETĂȚEAN Săriți! Săriți! Goniți-i cu ciomege! Jos Capulet! Jos Montague! *(Intră Capulet în halat de noapte şi contesa Capulet).*

CAPULET

Ce-i larma Aceasta? Dați-mi spada mea cea lungă!

CONTESA CAPULET Nu, cârja! Cârja! Ce să faci cu spada?

(Intră Montague şi contesa Montague)

CAPULET

Vreau spada mea! Nu vezi cum mă sfidează Cu anna-n mână Montague bătrânul?

MONTAGUE

Ruşine, Capulet! Eşti un mişel!

CONTESA MONTAGUE

Nu! Nu vei face nici un pas spre el!

(latră ducele Escahis cu suită)

DUCELE

Supuşi rebeli! Duşmani ai păcii care Mânjiți cu sânge de vecin oțelul! Creştini sunteți? Nu, - fiare ce vărsați Izvorul purpur ce vă curge-n vine, Spre-a stinge focul unei uri haine! Jos armele! De-osânda cea mai cruntă Se fac părtaşi toți cei ce legea-nfmntă, Şi luați aminte ce mâhnitul duce Azi în auzul tuturor v-aduce: De trei ori, Montague şi Capulet, Iscarăți din senin gâlcevi civile, De trei ori

ați silit, în aste zile, Pe veronezii doritori de pace Şi-ncărunțiți în cinste, să-şi dezbrace Podoaba mândră ce frumos le sade Şi-n mâini să prindă vechile lor suliți Mâncate de rugină, şi pe uliți Să lupte pentru ura ce vă roade! De tulburați oraşul înc-odată, Plătiți cu viața pacea turburată. Şi-acum voi toți ceilalți plecați în pace. Bătrâne Capulet, tu mă urmează, Tu, Montague veni-vei dup-amiază La curtea noastră s-afli ce ne place Să hotărâm în pricina aceasta.

Plecați, vă zic, de puneți preț pe viață! *(Pleacă top, afară de Montague, contesa Montague şi Ben volio)*

MONTAGUE

Nepoate, spune: tu ai fost de față, Cine-a-nceput? cum a venit năpasta?

BENVOLIO

Când am sosit, se-ncăierase bine

Slujitorimea noastră cu a lor.

Eu sar cu spada-n mână să-i despart,

Atunci apare-nvăpăiatul Tybalt,

El mă provoacă, învârtindu-şi pala*

Pe după cap, dar sfârtecă doar vântul,

Ce şuieră bătându-şi joc de dânsul.

Pe când schimbăm noi lovituri şi ghionturi,

S-adună gloata, creşte-nvălmăşeala,

Când iată vine ducele...

CONTESA MONTAGUE

Dar unde-i

Romeo?... L-ai văzut? Ce bine-mi pare Că el n-a fost...

BENVOLIO

Contesă, azi la ceasul

Când nu mijise încă sfântul soare

La geamul aurit al aurorii,

Spre câmp mă duse în neştire pasul...

Acolo, pe alei, sub sicomorii**

Ce se întind spre-apus de-oraş, văzui

Pe fiul vostru rătăcind, dar care

Văzându-mă se adânci-n umbrare.

înțelesei atunci dorința lui

* *Pală:* (înv.) paloş.

** *Sicomor, -r.* arbore exotic cu lemn tare şi cu fructe asemănătoare cu smochinele.

De-a ii lăsat să meargă-ntr-ale sale Chiar eu fiindu-mi mie de prisos -Aşa că fiecare bucuros Fugi de cel care-i fugea din cale.

MONTAGUE

Ştim că sporeşte-n dimineți senine Cu lacrimi rouă, şi cu-adânci suspine Cu nori din suflet înmulțeşte norii; Când însă de la patul aurorii Voiosul soare trage la o parte Perdelele de umbră, trist de moarte Şi palid rni se-ntoarce acas' feciorul Şi, ocolind lumina, trage storul, Goneşte afară ziua cea frumoasă Şi-o noapte nouă-şi face-ascuns în casă, Cu-aceste gânduri soarta rea-l aşteaptă, De nu cumva un sfat bun îl îndreaptă.

BENVOLIO

Dar pricina, o, nobil unchi, n-o ştii?

MONTAGUE

N-o ştiu şi vai, nici nu o pot ghici...

BENVOLIO

Nu l-ai luat din scurt?

MONTAGUE

Orice mijloace

S-au dovedit zadarnice. El tace Ne-având alt confident decât pe sine, Şi cât de sincer şi discret, vezi bine. E-aşa de nepătruns, de-nchis în haina Tăcerii-n cafe-şi ține-ascunsa taina, Şi temător ca un boboc de floare, Ce-i ros de-un vierme negru, mai-nainle

12

De-a-şi fi deschis petalele la soare... L-am lecui cu-acelaşi dor fierbinte Ce-l punem să putem afla ce-l doare, Dar...

(Se vede Romeo venind)

BENVOLIO

Uite-l pe Romeo, vine-ncoace. Lăsați-mă cu el. Şi nu-i dau pace Pân' ce nu vi-l descos de-a fir a părul!

MONTAGUE

O, drept răsplată pentru-ntârziere, Dac-ai putea să afli adevărul! Contesă, vino.

(Montague şj contesa Montague se duc)

BENVOLIO

Bună ziua, vere!

ROMEO

E-aşa târziu?

BENVOLIO

Doar nouă a bătut.

ROMEO

Ce lungă-i ziua când eşti abătut! Cel ce-a plecai aşa zorit de-aici Nu era tata?

BENVOLIO

El era. Ei, şi? De ce e ziua lui Romeo lungă?

ROMEO

Dacă-i lipseşte tocmai ce-o alungă!
13
Iubeşti?
S-a dus.
BENVOLIO
ROMEO
BENVOLIO
Iubirea?
ROMEO
ROMEO
Fericirea
De-a fi iubit...
BENVOLIO
O, pentru ce amorul E-aşa tiran cât de blajin se pare?
ROMEO
O, pentru ce legat de ochi amorul,
îşi află ținta unde-l duce dorul,
Deşi nu vede... Unde stăm la masă?
Dar stai! Ce luptă fu aci? - Nu, lasă!
Am şi aflat. Aci e multă ură,
Dar şi amorul a-ntrecut măsura.
Ei bine, ură plină de amor!
Amor setos de ură! Tot născut
Dintr-o nimica toată la-nceput!
Deşărtăciune grea voioasă jale!
Haos diform de forme ideale!
Avânt de plumb! Lumină fum! Foc gheață!
Bolnav, dai" teafăr! Somn de-a pururi treaz!
Eşti ce nu eşti: acesta e amorul
Pe care eu-l urăsc deşi-i duc dorul!
Nu-ți vine-a râde?
BENVOLIO
Mai curând aş plânge...
De ce, o, suflet bun?
BENVOLIO
De tot ce-ndură
Romeo.

ROMEO

Vezi, iubirea-i o tortură. Căci suferința mea ce se răsfrânge în dragostea ce mi-o arăți, sporită Mi-o faci prin ea şi mai nesuferită... Iubirea-i fum ce din suspine creşte, Aprinsa-i foc ce-n ochii dragi zbucneşte, Gustată e izvor de armonie Ce-ngână-auzul; dar înăbuşită E val clocotitor de mare-adâncă De lacrimi... Ah, şi ce mai este încă? Sminteală înțeleaptă! Dulce fiere! Mă duc, iubitul meu, la revedere!

BENVOLIO

Mă părăseşti aşa, în drum? Aşteaptă Că viu şi eu... îmi faci o nedreptate!

ROMEO

Ah, m-am pierdut pe mine însumi! Nu-s Aci! Eu nu-s Romeo. Fii e dus Aiurea...

Iubeşti?

BENVOLIO

Spune serios pe cine

ROMEO

S-o spun prin lacrimi şi suspine?

14

15

BENVOLIO

Nu; spune-o liniştit.

ROMEO

Faci tocmai cum Ai spune unui biet bolnav: Acum Fă-ți testamentul liniştit. Ce greu îi cade vorba asta! Dragul meu, Ascultă, serios: iubesc - o fată.

BENVOLIO

Aceasta-am şi ochit-o eu îndată.

ROMEO

Ocheşti fără de greş în adevăr; Şi fata e frumoasă!

BENVOLIO

Scumpe văr, Un țel frumos s-atinge lesne-mi pare...

ROMEO

Aici n-ai nimerit-o. Ca Diana, Ferită-n zaua fecioriei sale, Ea e invulnerabilă, vicleana. Cu arcu-i de copil îi dă ocoale Zadarnic Eros: nu se lasă prinsă De-o şoaptă dulce, de-o privire-aprinsă; Cu marmura de rece, n-o încântă Nici aurul ce-ar ispiti şi-o sfântă. O, şi-i bogată-n frumusețe, însă E tot pe-atât sărmană: dacă moare Cu ea şi frumusețea ei e stinsă.

BENVOLIO

Vrea poate să rămână-n veci fecioară?

ROMEO

O, da, şi prin această cumpătare Se spulberă-n risipă o comoară: Căci

frumusețea, când o cruți, rămâne Sterilă şi, murind, cu ea omoară Şi frumusețea zilelor de mâine; E prea frumoasă, prea cuminte, prea Cuminte-n frumusețea ei, căci vrea Prin chinul meu mărirea să şi-o crească; Ea s-a jurat în veci să nu iubească, Făcând prin jurământul ei barbar Din mine-un mort, ce mai trăieşte doar Nenorocirea lui azi să ți-o spuie.

BENVOLIO

Ascultă-mi povața: alt leac nu e Decât să-ncerci s-o uiți dacă se poate...

ROMEO

învață-mă să uit întâi de toate!

BENVOLIO

îndreaptă-ți ochii spre-alte frumuseți.

ROMEO

Dar s-o ador mai mult atunci mă-nveți. Căci masca ce sărută fruntea unei Femei frumoase, nu ne face oare Să bănuim tot farmecul ce-ascunde Sub negrul ei? Şi poți avea puterea Când ai orbit să uiți ce-a fost vederea, Comoara scumpă ce-i acum pierdută? Arată-mi o femeie ne-ntrecută în farmece, - şi-o să mă lase rece. Ea-mi dă prilej să văd ce mult o-ntrece Cu farmecu-i divin fermecătoarea! Adio dar! Nu poți să-mi dai uitarea...

16

17

BENVOLIO

Am să ți-o dau, sau mor îndatorat. *(Pleacă amândoi)*

SCENA A II-A *CAPULET, PARIS ŞI UN SER VITOR*

CAPULET

Şi Montague-i lovit de-acea măsură La fel cu mine. Cred că rău n-am face, Bătrâni cum suntem să cădem la pace...

PARIS

E trist că vă dezbină vechea ură Pe voi, cei mai de seamă cetățeni, Dar, conte, la-ntrebarea ce v-am pus Ce-mi veți răspunde?

CAPULET

Fata, cum v-am spus, E cam străină-ntr-ale lumii încă Abia-mplini patrusprezece ani. Să-şi irosească înc-o vară-două Mireasma lor pân' ce o să ne pară Mai pârguită pentru-o viață nouă.

PARIS

Mai fragede ca ea se măritară Şi-s mame fericite azi.

CAPULET

Se poate.

Dar prea curând se veştejesc mai toate! Tot ce-am nădăjduit e azi țărână. Şi ea numai, în viața mea bătrână, -Acest copil ce-mi moşteneşte-averea -

E azi nădejdea mea şi mângâierea...
Ci, scumpe Paris, poţi să-ţi cerci norocul:
Fă-i curte, şi de vei găsi mijlocul
Să-i placi aşa încât să-ţi dea cuvântul,
N-am să-ţi refuz nici eu consimţământul.
La noapte, după datina străbună,
Dau o serbare unde se adună
Un mare număr de-oaspeţi dragi. Poftim
Şi dumneata, pe care-l preţuim
Mai mult ca toţi, şi numărul sporeşte.
în casa mea modestă deci pofteşte
Să vezi mai multe pământene stele
Ce-n farmec pot întuneca pe cele
Cereşti. Şi-astfel cum zburdă un copil,
Când vede pe şăgalnicul april,
Săltând pe urma iernii gârbovite,
Aşa plăcerea ochii să-ţi desfete
Văzând mănunchiul drăgălaş de fete
Ca nişte flori de-abia îmbobocite...
Ascultă-le pe toate şi priveşte
La toate, şi închină-te acelei
Ce mai presus de toate străluceşte.
Copila mea şi dânsa printre ele-i,
Deşi prea timpurie în cununa
Acestor flori, - doar că-i mai mult cu una...
Să mergem... *(către servitor)* Tu grăbeşte-te, mişele,
Cutreieră Verona şi-mi găseşte
Pe toţi cei scrişi acolea pe hârtie;
Le spune că-i poftesc la sindrofie
Să vină toţi cu inima voioasă
Şi să se simtă ca la ei acasă...
(Capulet şi Paris ies)

SERVITORUL

Găseşte pe cei scrişi acolea pe hârtie! Scrie la carte că cizmarul să-şi vadă de cot, croitorul de calapod, pescarul de penel şi zugravul de năvod: iar pe mine mă trimite să găsesc pe cei scrişi acolea pe hârtie, şi

eu habar n-am ce fel de nume a scris acolea cine le-a scris... Trebuie să caut vreun cărturar... Uite că tot am eu noroc! *(Intră Bcn volio şi Romeo)*

BENVOLIO

Hei, dragul meu, prin foc se stinge focul Şi-un chin de groaza altui chin amar S-alină... Simți că se-nvârteşte locul în jurul tău?... Te-nvârți în sens contrar! Durerea se potoale prin durere -De ți se umple ochiul de-un venin Mai proaspăt, scade-a celui vechi putere.

ROMEO

Se poate să te vindeci de minune Cu-o foaie de pătlagină...

BENVOLIO

Cum, vere?

La ce-ar sluji?

ROMEO La vreun picior scrântit.

BENVOLIO

Ce? eşti smintit, Romeo?

ROMEO

Nu-s smintit,

Dar, mai legat în fiare ca smintiții, închis într-o celulă, hămesit, Bătut şi torturat şi... seară bună, Prietene!

SERVITORUL

Plecata voastră slugă, Cinstit signor! Vreau să vă lac o rugă: Ştiți să citiți?

ROMEO

Da, în restriştea mea Ursita-mi neagră.

SERVITORUL

Poate c-ați învățat-o aceasta fără carte. Dar spuneți-mi: ştiți să citiți ce scrie aci?

ROMEO

Da, de-oi cunoaşte slovele şi limba în care-i scris.

SERVITORUL

Vorbiți cinstit, vă las cu bine!

ROMEO

Stai! Ştiu să citesc, băiete!

(Citeşte)

Signor Mortino cu soția sa şi fiica, contele Anselmo şi fermecătoarele sale surori, tânăra văduvă baroneasă de Vitrurio, signor Placen-tio şi drăgălaşele sale nepoțele, Mercutio şi fratele său Valentin, unchiul meu Capulet, cu soția şi fetele, frumoasele mele nepoate Rozalina şi Livia, signor Valentio şi vărul său Tybalt, Lucia şi zglobia Elena. Aleasă lume! Unde ai s-o pofteşti?

Acolo, sus...

Unde?

SERVITORUL

ROMEO

SERVITORUL

La casa noastră.

ROMEO

A cui?

21

SERVITORUL

A domnului.

ROMEO

Da, ai dreptate. Aceasta trebuia să te întreb.

SERVITORUL

Apoi vă spun eu Iară să mă întrebați: stăpânii mei sunt neamul Capulet cei mari şi putrezi de bogați, şi dacă nu sunteți cumva din casa Montague, poftiți, vă rog, şi dumneavoastră şi deşertați un pahar de vin. Vă las cu bine.

(Pleacă)

BENVOLIO

L-această veche sărbătoare dată

De mândrii Capuleți, e invitată

Şi mult iubita Rozalina ta

Şi toate frumusețile Veronei...

Vin' şi, cu ochii nepărtinitori

Privindu-le de-aproape, le compară

Şi lebăda pe care o adori

Iți va părea mai hâdă ca o cioară!

ROMEO

O, când credința sfântă-n ochii mei S-ar stinge-ntunecată de eres, Prefaceți-vă, lacrimi în scântei! Şi ochii mei păgâni ce-atât de des Se-neacă-n lacrimi, dar nu pot să moară, Să ardă ca eretecii în pară! O alta, mai frumoasă ca odorul Inimii mele?... N-a văzut nicicând Nici soarele a toate văzătorul!

BENVOLIO

în ochii tăi ea mai frumoasă pare Că n-au avut prilejul s-o compare

Decât pe dânsa singură cu sine... Ci-n ale lor platane cristaline De-i pune-alături mândrele fecioare Pe cari le vei zări azi la serbare, Ea^ți va părea atunci aşa de pală Pe cât de mândră ți se arăta.

ROMEO

Nu merg la bal s-ascult povața ta. Ci ca s-ador icoana-i ideală!

SCENA A ffl-A

O CAMERĂ ÎN CA SA L UI CAPULET CONTESA CAPULET ŞI DOICA. APOI JULIETA

CONTESA CAPULET Unde mi-e fata? Doică, mergi de-o cheamă.

DOICA

Pe fecioria mea - pe când eram

De doisprezece ani - zău, c-am strigat-o!

Hei, mititico! Vino, puica mamei,

O, Doamne! Unde-i? Julieta!... Iat-o!

JULIETĂ

Ce e? Cine mă cheamă?

DOICA

Maică-ta!

JULIETA

Aci sunt, scumpă mamă! Ce doreşti?

CONTESA CAPULET

E vorba... Doică, lasă-ne puțin... Avem o taină... stai mai bine, doică!

22

23

M-am răzgândit; ne-om statui lustrele. Tu ştii că fata noastră-i măricică...

DOICA

Păi da, ştiu anii ei pe zi, pe ceas!

CONTESA CAPULET

N-a împlinit patrusprezece ani.

DOICA

Mă jur pe paisprezece dinți ai mei, Deşi nu am decât vreo patru doar, Ea n-are încă paisprezece ani! Cât mai avem de azi pân' la Sân Petru?

CONTESA CAPULET

Vreo două săptămâni şi-o zi ori două.

DOICA

Oricâte zile, atuncea când o fi Sân Petru, tocmai în ajunul zilei Se-ncheie de la naşterea copilei Chiar paisprezece ani. Că doar Suzana -S-o odihnească Dumnezeu, sărmana, Acu-i în cer, n-avui de dânsa parte! Suzica mea era de vârsta ei; -Dar, cum spuneam, în seara de Sân Petru, Ea are tocmai paisprezece ani, — îi are, pot s-o spun, şi cu temei*!... Acu-s unspre'ce ani, de-a fost cutremur, Şi-am înțărcat-o (cât oi fi pe lume, N-am s-o mai uit) taman în ziua-aceea, Mi-am pus pelin pe sfârc şi mă prăjeam La soare, sub cotețul de porumb, -La Mantua erați Măria Voastră, -

Cu temei: justificat, argumentat, dovedit.

Țin minte parcă-i ieri; şi cum spuneam: Când a gustat pelinul ce-l pusesem

Pe sfârcul ţâţei şi-l găsi amar -Să fi văzut cum s-a zborşit micuţa Şi cum mi-a bozolit, drăcşorul, sânul! Şi... trosc! făcu atunci porumbăria. N-a fost nevoie să-mi mai spună: fugi! Şi-s unspreze ani în cap de-atunci, Că ea sta copăcel pe-atunci, drăguţa, Pe sfânta cruce, chiar cerea să umble Şi forfotea de colo până colo... Cu-o zi-nainte se plesnise-n frunte Căzând cu faţa-n jos, şi omul meu -Să-l ierte Cel de sus! - era un om Aşa de hâtru! - o ridică-n braţe: «Hai», zice el, «căzuşi, aşa, pe faţă? Când îi fi mare, ai să cazi pe spate! Aşa-i Julico?» şi, o, Preacurată! Ea tace-atunci din plâns şi zice «Da!» Vezi cum se prinde gluma câteodată! O mie de-ani de-aş mai trăi, nu uit. «Aşa-i Julico?» zice el;- ea tace Din plâns şi zice: «Da!»

CONTESA CAPULET

Destul acuma, Te rog să taci puţin.

DOICA

Tac, doamnă dragă, Dar nu mă pot opri să nu fac haz Cum ea tăcu din plâns şi zise: «Da!» Şi-avea cucui-n frunte cât o prună! Şi cum ţipa! «Hai» - zice omul meu, -«Căzuşi pe faţă? Ai să cazi pe spate Când te vei face mare, nu-i aşa'.' Ea tace atunci din plâns şi zice: «Da!

JULIETA

Ci taci acum şi tu odată, doică!

DOICA

Tac, uite tac! Te aibă Domnu-n pază-i! Că doară tu ai fost cea mai frumoasă Păpuşă care-am alăptat-o eu! S-ajung să te mai văd de-acum mireasă Şi nu mai vreau nimica.

CONTESA

Da, mireasă!

Da, asta e chiar ce voiam să spun. Ce zici, copilă, vrei să te măriţi?

JULIETA

Să mă mărit? Nici nu visez măcar înalta cinste...

DOICA

Cinste! Auziţi!

Aş spune zău c-a supt înţelepciunea Cu laptele, de n-aş fi doica ei!

CONTESA

Aci-n Verona-s mame azi, femei Cinstite şi mai tinere ca tine. De nu mă-nşel eram şi eu ca ele La vârsta-n care tu eşti fată încă. într-un cuvânt: Paris îţi cere mâna...

DOICA

Şi-i un fecior, fetico! O comoară

Nu alta!

CONTESA

A Veronei primăvară Nu numără o mai aleasă floare.

DOICA

Curat, o floare! Floare! Ce spuneam?!

CONTESA

Ce zici de-acest fecior de mare neam? Desearǎ vine la serbarea noastrǎ. Citeşte-i dar în mândra carte-a feţii Ce-a scris într-însa mâna cea mǎiastrǎ Neîntrecutǎ-n nuri a frumuseţii; Scruteazǎ-i trǎsǎturile-i alese Şi, dacǎ dai de lucruri ne-nţelese, în scrisul umed al privirii sale Gǎseşti, la colţuri, note marginale. Acest volum de-amor, amant rǎzleţ, De s-ar lega, ar fi fǎrǎ de preţ, Şi strǎlucirea scumpului tezaur S-ar revǎrsa şi-asupra îmbrǎcǎminţii Ce-nchide-n copcii de-aur basmul de-aur. Astfel şi tu, dacǎ-ţi asculţi pǎrinţii Şi-ţi faci din Paris ţinta fericirii, Vei fi, fǎr' a scǎdea deloc, pǎrtaşǎ Şi-a bogǎţiei lui şi-a strǎlucirii...

DOICA

Sǎ scadǎ? Nicidecum! Ferit-a sfântul! Cǎ doar femeia prin bǎrbat se-ngraşǎ...

CONTESA

Acum dorese sǎ-ţi spui şi tu cuvântul.

JULIETA

Doresc sǎ vǎd şi eu de-i cu putinţǎ Sǎ-mi placǎ, dacǎ-l vǎd, precum ai spus. Dar nu voi trece de hotarul pus, Iubitǎ mamǎ, chiar de-a ta voinţǎ. *(Intrǎ un servitor)*

27

SERVITORUL

Doamnǎ, oaspeţii au sosit, masa e servitǎ, D-voastrǎ sunteţi chematǎ, domnişoara doritǎ şi doica la bufet blestematǎ şi toate sunt în toi. Trebuie sa dau fuga sa servesc.

Va rog poftiţi numaidecât.

(Pleacǎ)

CONTESA

Venim acum. Te-aşteaptǎ Paris, dragǎ. Sǎ mergem.

DOICA

Mergi, şi adaugǎ, copile, Nopţi vesele la veselele zile!

SCENA A IV-A

O STRADǍ - ROMEO, MERCUTIO, BENVOLIO CU CINCI SA U ŞASE MǍŞTI, PURTǍTORI DE TORŢE ŞI ALŢII

ROMEO

Sǎ ne slujim de-un logos scurt drept scuzǎ? Sau sǎ lǎsǎm în pace biata muzǎ!

BENVOLIO

Azi nu mai sunt la modǎ ceremonii De-acestea, prin saloanele Veronei. La ce-ar sluji Amor, cu o eşarfa, Ca un tǎtar c-un arc pestriţ o marfǎ Ce-aruncǎ numai spaima printre fete Ca o momâie într-un stol de vrǎbii? Pot sǎ ne ia în ochi dacǎ le place. Jucǎm un dans, sau douǎ şi plecǎm.

ROMEO

N-am chef să sar. Să mi se dea o torță, Tot sunt eu sumbru: vreau să fac lumină.

MERCUTIO

Ba trebuie să joci, Romeo dragă!

ROMEO

Uşor de voi, cu inima uşoară Şi cu pantofi uşori; sufletul meu Ca plumbul mă apasă la pământ, De nu mai pot să mă urnesc.

MERCUTIO

Tu eşti

înamorat: lui Amor deci îi cere Aripile şi-avântă-te în sfere!

ROMEO

Sunt prea adânc străpuns de-a lui săgeată, Spre-a mă-nălța pe-aripile-i uşoare Deasupra grelei mele suferinți. Mă prăbuşesc sub greaua lui povară.

MERCUTIO

Te prăbuşeşti? Fii dar şi tu povară: Şi cum e gingaş, lesne-l poți înfrânge.

ROMEO

Amorul gingaş? Nu, brutal şi crud Şi arțăgos: ca spinul el te-nțeapă.

MERCUTIO

De-i crud, fii crud, şi-nțeapă-l de te-nțeapă, Şi cred că-i trece pofta să re-nceapă... O mască dați-mi! Mască pentru mască! De-acuma ochii săi n-au să-mi cunoască Defectele şi masca va roşi în locul meu.

28

29

30

BENVOLIO

Bateți la uşă, şi

Hai să intrăm. Şi-odat' intrat, oricare Să-şi pună sprinten labele-n mişcare.

ROMEO

O torță! Cei cu inima uşoară Pot gâdila cu tălpile podeaua Nesimțitoare. Eu doar, vorba veche, Țin lumânarea şi mă uit la ei... Şi-oricât de viu e jocul, stau pe loc.

MERCUTIO

Noi te vom scoate din acest băltoc în care zaci, vârât până-n urechi. Haidem, că cheltuim lumina zilei.

ROMEO

Cum asta?

MERCUTIO

Vreau să spun că pierdem vremea, Parc-am aprinde lămpi ziua-n amiază; Dar noi cu tine-avem intenții bune, Şi-i de cinci ori mai mult bun simț în ele Ca-n

cinci cuvinte care scânteiază De spirit.

ROMEO

Toți avem intenții bune, Dar şi nebune...

MERCUTIO

Pentru ce nebune?

ROMEO

Azi noapte am avut un vis.

I

MERCUTIO

Şi eu!

ROMEO

Şi ce-ai visat?

MERCUTIO

Se-nşală visătorii.

ROMEO

Dar ce vi'sează-n somn e-adevărat.

MERCUTIO

Văd că Regina Mab azi noapte, dragă, Te-a cercetat. în lumea zânelor Ea-i zâna-moaşă, care le dezleagă. Ea vine, nu mai mare ca agata Pe inelarul unui alderman*, Purtată de puzderii, şi se plimbă Pe nasurile celor care dorm. Cu spițele din fire de păianjen, Cu coviltir din aripi de lăcustă, Cu frânele din raze moi de lună, Având drept bici un picioruş de greier, Cu-o pleasna** dintr-un fir de funigel, Ca vizitiu d gâză-n haină sură, Micuță ca un vierme cuibărit In deştul unei slujnici somnoroase; Careta ei e-o coajă de alună Scobită de dulgherul veveriță, Sau cariul meşter, ce-i din zile vechi Rotar la zâne. Şi cu-acest alai Colindă ea în fiecare noapte

[1] *Alderman: (m* Anglia) **membru** de frunte aJ

viceprhnar: demnitar. [!*] *Pleasna:* (pop.) **şflehi,** bici.

unui consiliu districtual sau municipal:

Prin creierul celor îndrăgostiți

Şi ei visează dragoste. Aleargă

în goană pe genunchi de curtezani

Şi ei visează numai reverențe,

Pe degetele oamenilor legii

Şi ei visează grase onorarii.

Pe buzele frumoaselor ce-n taină

Visează sărutări, şi-ades le umple

De bube Mab cea rea, fiindcă-s unse

Cu dresuri ce le strică răsuflarea.

Vr-unui curtean i-aleargă peste nas
Şi el miroase-n vis o slujbuliță,
Când gâdilă la nas pe vreun egumen*
Cu vreo codiță de purcel de dijmă,
Şi el visează vreo pomană bună;
Când pe grumazul vreunui dârz războinic
Trecând, el vede capete tăiate,
Asalturi, breşe, spade spaniole,
Şi chefuri nesfârşite, şi-n urechi
îi uruie ca toba, se deşteaptă
Şi-n spaimă-njură-o rugăciune-două,
Apoi adoarme iar. Tot Mab aceasta
încurcă noaptea coamele la cai
Şi face noduri fermecate, care,
Când le descurci, ți-aduc nenorocire.
Ea este strigă** ce pe fete mari
Le culcă pe spinare şi le-nvață
Să țină pe bărbați; e vrăjitoarea...
ROMEO
O, taci, Mercutio! Vorbeşti nimicuri...

* *Egumen:* stareț.

** ***Strigă:*** (în superstiții) ființă imaginară cu chip de femeie care chinuieşte copiii mici, ia mana de la vite, îndeamnă oamenii la fapte necugetate etc.

MERCUTIO

Da, ai dreptate, căci vorbesc de visuri Ce-s doar prăsila unor creieri leneşi Născute din închipuiri deşarte Ca aerul, mai nestatornice Ca vântul ce dezmiardă-o clipă sânul De gheață-al nordului şi-ntoarce fruntea Apoi spre sudul cel stropit de rouă.

BENVOLIO

Dar vântul care spui ne suflă nouă Ospățul de sub nas. Sosim târziu...

ROMEO

Mă tem că prea devreme. Nu ştiu ce
Mă face să presimt că o restrişte
Ce-atârnă încă-n stele, îşi porneşte
Sinistru-i zbor spre-acest ospăț nocturn,
Şi vine printr-o moarte timpurie
Să pună capăt astei vieți deşarte.
Dar Cel ce cârmuieşte-n pribegie
Pe muritori va şti sa poarte grijă

Şi de vintreaua* mea… Haidem, să mergem,

Voioşi tovarăşi!

BENVOLIO

Toboşari, sunați!

(Pleacă)

Vintreâ=vlntre: **termen** popular **pentru** abdomen, burtă, măruntaie: aici: viață, **firul** vieții, soartă.

SCENA A V-A

O SALĂ ÎN CASA LUI CAPULET

MUZICANȚI ŞI SER VITORI

ÎNTÂIUL SERVITOR

Unde-i Moş Tigaie, de nu pune mâna să strângem masa? El să pună mâna pe-o farfurie sau s-o şteargă! Ți-ai găsit!

AL DOILEA SERVITOR

Când buna cuviință încape doar pe mâinile unuia sau a doi oameni, şi-acelea nespălate, fireşte că nu poate fi lucra curat.

ÎNTÂIUL SERVITOR

Ridicați jilțurile! La o parte cu bufetul! Şi luați seama la argintărie. Rogu-te frățioare, pune-mi la o parte o bucată de marțipan, şi, dacă mă iubeşti, spune portarului să dea drumul înăuntru Suzanei Tocilă şi Leanei. Antoane! Moş Tigaie!

ALT SERVITOR

Iacă-mă-s! Gata!

ÎNTÂIUL SERVITOR Vă caută, vă cheamă, au nevoie de voi boierii în sala cea mare.

AL DOILEA SERVITOR

Nu putem nici noi să fim peste tot! Hai, dați-i zor, copii! Fiți harnici, cine trăieşte mai mult, mănâncă toată coliva!

(Ei se retrag în fund. Intră Capulet cu Julieta şi alții din familia sa, întâmpinând pe oaspeți şi măşti.)

CAPULET

Bine-ați venit, o scumpi signori. Pe-acele Cucoane care nu au bătături Puteți să le-nvârtiți oricât vă place! Ia să vedem… mai e vr-una din ele Să facă nazuri… să nu vrea să joace?

I

De bună seamă are bătături! Am nimerit-o?... Scumpi signori, salut! Hei, dragii mei, şi eu doar am avut O zi ca asta, când puitam o mască, Iar gura mea ştia să povestească Frumoaselor dulci şoapte la ureche... Şi le plăcea... S-a dus! S-a dus! S-a dus.. Salut, o, scumpi signori! Poftim la joc! începeţi, muzicanţi! Loc! Faceţi loc! Porniţi, drăguţe domnişoare, jocul!

(Muzică şi dans)

Lumină, ticăloşilor, mai multă! împingeţi masa-aceea mai încoace! Aşa... şi stingeţi focul că se face Prea cald în casă... A, dar e-o plăcere! N-aş fi crezut... E, bună seara, vere! E, hei, pofteşte, vere Capulet! Noi, doi, de mult am încheiat bilanţul! Câţi ani să fie de la danţul Cel de pe urmă, când purtam noi mască?

CAPULET AL DOILEA O, Doamne, cred c-or fi treizeci de ani!

CAPULET

Ce spui? Nu-s aşa mulţi! Nu-s aşa mulţi!

Că de la nunta lui Lucentio

Pot fi cel mult vreo douăzeci şi cinci!

Era pe la Rusalii şi umblam

Mascaţi pe uliţi...

CAPULET AL DOILEA

Ba-i mai mult, mai mult! Băiatul lui e mai în vârstă, vere.

CAPULET

Ce-mi spui tu mie fleacuri? Fiul său E doar major abia de vreo doi ani!

ROMEO *(Către un servitor)* Ştii cine-i domnişoara ce-onorează Cu mâna ei pe cavaleru-acela?

SERVITORUL

Nu, domnule.

ROMEO

Ah, ochii ei! Cum cresc Cu scăpărarea lor văpaia torţii! Şi frumuseţea ei fără pereche Atârnă strălucind pe faţa nopţii Ca şi cercelul scump la o ureche A unui negru; ea e prea bogată Spre a putea fi cu folos purtată, Şi e prea scumpă pentru tot pământul! Ai spune-o porumbiţă de zăpadă într-un convoi întunecat de ciori -Aşa străluce ea printre surori! Cum se sfârşeşte dansul, merg s-o caut Unde s-aşează, ca să fericesc în mâna-i dulce mâna mea cea aspră. O, inimă, iubit-ai tu vreodată? Ştiurăţi, ochi, voi, până-n noaptea-aceasta Ce este frumuseţea-adevărată?

TYBALT

E, după glas, un Montague. Băiete, Mergi ş-adă-mi spada! Ce? Auzi, mişelul, Să vină-aici mascat ca pocitură, Să-şi bată joc de sărbătoarea noastră! Pe cinstea şi

mărirea rasei mele, Nu fac nici un păcat dacă-l ucid!

CAPULET

Ce e, nepoate? Ce te-a tulburai'.'

TYBALT

Un duşman, unchiule! Un Montague!

Un ticălos ce-a cutezat să vină

Să pângărească sărbătoarea noastră.

CAPULET

Ce? Tânărul Romeo?

Mişelul!

TYBALT

Da! Romeo,

CAPULET

Fii pe pace, nepoţele! Nu te lega de el. Tânărul om Se poartă ca un vrednic gentilom. Verona se făleşte, şi pe drept, Cu el, că-i bun, bine crescut, deştept, Şi n-aş dori cu nici un preţ, nepoate, Să-ndure în casa mea vreo strâmbătate. Deci fă-te că nu-l vezi, nu fa scandal. Aceasta-i voia mea, şi de-o cinsteşti, Fii mai voios şi nu-ncrunta sprânceana, Că nu-i frumos să stai ursuz la bal.

TYBALT

N-o fi frumos când vine un mişel Ca oaspe! Nu-i permit.

CAPULET

Ba-i vei permite!

Vreau eu ca să-i permiţi. Auzi, iubite? Cine-i stăpân aicea? Eu sau tu? Aşa?... Nu vrei să-l laşi în pace? Nu? Vrei să stârneşti dihonia-ntre oaspeţi? Să faci pe voinicosul? Iţi convine!

37

TYBALT

Dar nu-i ocară, unchiule?...

CAPULET

Păi da!

Eşti un obraznic! Zău, rău o să-ţi pară! Poftim! Dar, lasă... ştiu eu doar ce zic... Mai supără-mă încă! Nu-i nimic... Bravo, copii!... Mucosule, te cară! Să taci, ori te... Lumină! Daţi lumină Mai multă!... Hm... Auzi... auzi... ocară!

TYBALT

Răbdarea care braţul mi-l reţine

Şi furia ce-mi clocoteşte-n vine

M-alungă, şi, plecând, îi fac plăcere,

Dar în curând i-o voi preface-o-n fiere! *(Pleacă)*

ROMEO *(Către Julieta, luându-i mâna)* De pângăreşte mâna-mi sfânta-ţi mână,

Să ierți acestor buze ale mele -Doi pelerini ce-s ruşinați - stăpână, Cari c-un sărut păcatul vor să-l spele.

JULIETA

Nu, pelerine, mâna-ți vină n-are, Căci pelerinii mâinile de sfinți Le-ating, şi ei, în loc de sărutare, Se-nchină şi-şi strâng mâinile fierbinți.

ROMEO

Dar sfinți şi pelerini n-au gură oare?

JULIETA

Da, pentru rugăciune, pelerine!

38

ROMEO

Ca să nu-mi schimbi credința-n disperare, Dă voie gurii focul să-şi aline.

JULIETA

Stau liniştiți de-a pururi sfinții, chiar Atunci când rugăciunea o-mpUnesc.

ROMEO

O, sfânta mea, stai liniştită dar, Să-mi curăț vina, sa mă-mpărtăşesc, Şi-al gurii tale har la gura-mi vină! *(O săivtă)*

JULIETA Atunci de vină gura-mi are parte.

ROMEO

De vina gurii mele! Dulce vină! Dă-mi-o-napoi!

(O sărută a doua oară)

JULIETA Săruți chiar după carte!

DOICA

Vrea să vă spuie-o vorbă mama. *(Julieta pleacă)*

ROMEO

Domniței? Cine e?

Mama

DOICA

Cum bag eu sama N-o ştii pe doamna casei, tinere? O, e-o cucoană prea cinstită mama!

Pe fiică-sa, cu care-ai stat de vorbă Eu o-alăptai. Halal de cine-o ti Odată şi odată ginere! Ştiu c-o să-noate-acela în bănet!

ROMEO

Ea este dar din neamul Capulet?

Ah, viața mea zălog în mâini duşmane!

Cum voi putea s-o mântui de blestem?

BENVOLIO

Hai să ne ducem. Balu-i pe sfârşite.

ROMEO

Da, de această clipă eu mă tem, Nelinştea mea este tot mai mare.

CAPULET

Nu, scumpi signori, nu-i vremea de plecare... O masă mică, simplă, de-o gustare?... Nu-i chip să mai rămâneți? Nu?... Prea bine! Vă mulțumesc la toți! Vă mulțumesc La toți, scumpi domni şi doamne! Noapte bună! Mai multe torțe-aici, faceți lumină. Veniți acum. Să mergem la culcare. Pe legea mea, s-a cam făcut târziu Mă duc să m-odihnesc.

(Pleacă toți afară de Julieta şi doica)

JULIETA Cine e signorul Ce trece-acum, doică, poți să-mi spui?

DOICA

Acela? Cred că e moştenitorul Şi fiul lui Tiberio moşneagul...

40

JULIETA Dar cel ce trece chiar acuma pragul?

DOICA

E fiul lui Petrucchio, mi se pare.

JULIETA

Dar tânărul care-i urmează, care N-a vrut deloc să joace?

DOICA

Nu-l cunosc.

JULIETA

Mergi repede şi află cum îl cheamă Şi vin de-mi spune.

(Doica pleacă) Dacă-i însurat,

Mormântul mi-e şi patul de mireasă *(Se întoarce)*

DOICA

Romeo-l cheamă şi-i un Montague, Duşman de moarte e cu neamul vostru, Şi e unicul fiu...

JULIETA

O, vai, unică

Iubire aprinsă din unică ură! Făr' să-l cunosc văzut prea timpuriu, Şi cunoscut acuma prea târziu. Trist zorile iubirii-mi începură. Căci vai! Sunt osândită să iubesc Pe omul ce-s datoare să-l urăsc.

DOICA

Ce-ai zis? Ce-ai zis?

41

JULIETA

Un dansator.

Un vers ce mi l-a spus

DOICA

Aşa! Aşa! Să mergem Şi noi, de-acum; toți oaspeții s-au dus. *(Ele ies)*

ACTUL II

PROLOGUL

Intră corul

CORUL

Dorința veche-acum pe moarte zace, Iubire nouă să-i ia locul vine, Frumoasa ce-l făcuse să suspine Cu Julieta-alături nu-i mai place. Romeo-acum iubeşte şi-i iubit, Sunt amândoi vrăjiți dintr-o privire, Dar cu primejdii este-a lor iubire, El crede că-i urât şi duşmănit. Nu poate face sfinte jurăminte, Fiind privit cu ochi duşmani de-ai ei, Ea, deşi prinsă-n vraja dragostei, Nu ştie cum să-i iasă înainte. Dar patima când e prilejul vine Să guste clipe dulci de farmec pline.

SCENA I

O PIA ȚĂ PUBLICĂ MĂRGINITĂ DE GRĂDINA CAPULEȚILOR

ROMEO

Să plec, când inima-mi aici tânjeşte? Hai, lut pustiu, şi regăseşte-ți axa! *(Iese) (Intră Ben voii o şi Mereu tio)*

Romeo! Vere!

BENVOLIO

43

44

MERCUTIO

Lasă-l! e cuminte, S-a dus pe-ascuns, pesemne să se culce.

BENVOLIO

Fugi pe-aici, sări peste-acest zid. Mercutio, strigă-l!

MERCUTIO

Ba îl şi conjur,

Romeo! Toane! Patimă! Nebune! Amorezatule! Arată-te Sub forma de suspin măcar! Rosteşte Un singur vers şi mi-e de-ajuns! Exclamă Un «ah» numai, rimează «dor» cu «mor»! Cumetrei Venus ta-i un compliment Şi ia la zor pe Amor, paju-i orb Care-a ochit aşa dibaci când craiul Cophetua iubi pe cerşetoare... N-aude, nu se mişcă, nu se simte! Hai să-l conjur, că mort e maimuțoiul! Auzi! Pe ochii Rozalinei tale, Pe gura-i fragă, pe boltita-i frunte, Pe picioruşul ei micuț şi gingaş, Pe şoldu-i plin şi alte acareturi, Vin, te conjur, sub propria ta formă Apari!

BENVOLIO

Se supără dacă te-aude!

MERCUTIO

Nu-l poate supăra pe el aceasta. S-ar supăra când aş chema în cercul Iubitei lui un duh de-un soi ciudat Care-ar pluti în preajma dânsei, până Ce el l-ar izgoni cu vr-un descântec...

Aceasta, da, i-ar face în necaz. Chemarea mea e bună, e cinstită: în numele iubitei sale doară L-am conjurat, spre a-l face să apară!

BENVOLIO

Cred că-i ascuns acolo, sub copaci îi place noaptea umedă. Amorul E orb şi întunericu-i prieşte.

MERCUTIO

Dar dacă-i orb, e prost ţintaş, fireşte. Acuma sade singur sub o tufă Şi-ar vrea iubita lui în sân să-i pice întocmai ca un soi de rod de-acele Pe care le botează drăgănele Râzând în taină fetele la ţară. Romeo, noapte bună! Merg să sforăi în pătuleţul meu, căci noaptea câmpul E-un aşternut prea rece pentru mine... Ne ducem?

BENVOLIO

Mergem. L-am căta-n zadar Şi chiar dacă-l găsim, nu-i pare bine. *(Pleacă)*

SCENA A II-A *GRĂDINA CAPULEŢILOR - ROMEO*

ROMEO

(Juli&ta s-arată sus)

De răni nu-i pasă celui care-i teafăr? Dar taci! Ce străluceşte-acolo oare? Sunt zorile, şi Julieta-i **soare,** Răsai, o soare sfânt, ucide luna, N-o vezi ce palidă-i acum, nebuna?

45

E galbenă de ciudă şi-i geloasă

Că tu, care-i slujeşti de preoteasă,

O-ntreci în farmec! O, de n-ai sluji-o!

E trist doar giulgiu-i de vestală moartă.

Tu leapădă-l: nebună-i cine-l poartă.

Stăpâna mea e... O, ar fi de-ar şti-o!...

Vorbeşte, nu, n-a spus nimica... Fie!

Vorbeşte ochiul ei, — îi voi răspunde.

Sunt prea-ndrăzneţ, ea nu-mi vorbeşte mie.

Doi aştri, cei mai mândri de pe cer,

Vin ca să roage ochii Julietei

Să strălucească-n lipsa lor în sfere: Ci dac-ar fi acolo, ochii ei, -Acei doi aştri-n capul Julietei, S-ar ruşina de strălucirea fetei Ca zarea lămpii de lumina zilei, Şi ochii duşi în ceruri ai copilei In sfere-aeriene s-ar aprinde Aşa de viu, că păsările-ar prinde Să cânte parcă n-ar fi noapte. - Iată! îşi las-acum obrazu-ncet pe mână... O, ce n-aş da să fiu mănuşa ei Şi să-i ating obrazul!...

JUUETA

Vai...

ROMEO

Vorbeşte...

Vorbeşte încă înger de lumină, Că-n noapte tu-mi străluci de glorie plină Deasupra mea, ca-naripatul -sol Al cerului, pe care muritorii II urmăresc năuci, cu ochii-n gol, Cum suie galopând viteaz pe nori Alene-umflaţi de vânt, vâslind departe

în poalele văzduhului...

46

JULIETA

Romeo!...

De ce eşti tu Romeo?... Uită-ți tatăl! Tăgăduieşte-ți numele, ori dacă Nu vrei - O, jură-mi că vei fi al meu Şi-atunci de tot ce sunt mă lepăd eu!

ROMEO

Să mai ascult, ori să vorbesc?

JULIETA

Vrăşmaş

Mi-e numele tău numai! Tu rămâi Acelaşi, chiar de n-ai fi Montague! Ce-i Montague? - Nu-i mână, nu-i picior, Nu-i braț, nu-i față, nici o altă parte. Un nume ce-i? - Un trandafir, oricum îi spui, exală-acelaşi scump parfum! Aşa, Romeo, de nu-i spun Romeo Nu pierde din desăvârşirea lui Nimic... O, neagă-ți numele, Romeo! Şi-n schimbul unui nume care n-are Nimic cu tine-a face, - ia-mă toată!

ROMEO

Fac tot ce-mi spui: zi-mi doar «iubite» deci!

Primind aşa botezul nou, ți-o jur

Că nu mai vreau să fiu Romeo-n veci!

JULIETA

O, cine eşti, tu, ce-adumbrit de noapte, Pătrunzi în taina mea?

ROMEO

Eu, după nume,

Nu ştiu şi nu-ți pot spune cine sunt. Şi numele, fiindcă ți-e vrăjmaş,

47

O, scumpă sfântă, mi-e urât şi mie. Să-l am în scris l-aş rupe!.

JULDETA

Nici o sută

De vorbe n-a sorbit urechea mea Din gura ta, dar vocea-i mi-i ştiută Nu eşti Romeo, tu, un Montague?

ROMEO

Nici unul, nici cel'lalt nu-s, de nu-ți place.

JULIETA

Dar pentru ce şi cum venişi încoace? E zidu-nalt, greu de sărit, şi locul E moarte - o, gândeşte cine eşti -De te-ar zări vreunul dintre-ai mei!

ROMEO

Aripele iubirii mă-nălțară. Nu-i zid să poată stânjeni iubirea. Iubirea-ncearcă tot ce iartă firea Iubirii... şi de-aceea nu mă tem De toți ai tăi!

Vai, te-or ucide!

JULIETA

Dar dacă te-or zări,

ROMEO

Ochii tăi frumoşi Sunt pentru mine mai primejdioşi Ca douăzeci de spade de-ale lor. Priveşte blând: privirea ta blajină Mă apără de ura lor haină!

JULIETA

N-aş vrea cu nici un preț să fii văzut.

48

ROMEO

De ei m-ascunde noaptea-n negru-i scut. De nu ți-s drag, mai bine să mă vadă: Sunt mai voios să mor străpuns de spadă Decât să mai trăiesc urât de tine!

JULIETA

Dar drumul către locu-acesta cine Ți-l arătă?

ROMEO

Iubirea care-ntâi

M-a pus să cercetez. Ea-mi dete sfaturi, Eu ochii mei i-am dat... Nu sunt pilot, Dar dac-ai fi liman departe-n zare, Scăldat de cea mai depărtată mare, Tot aş porni spre tine-n pribegie...

JULIETA

Tu ştii că noaptea-mi adumbreşte fața, Altcum mi s-ar zări-n obraji roşeața De tot ce m-auzişi spunând-nainte. O, ce n-aş da să pot să fiu cuminte, Să neg ce-am spus. Dar n-am ce face! Spune,

Tu mă iubeşti? Ştiu că vei zice: da!

Şi eu te cred. Dar dacă-mi juri, tu poate

îți calci cuvântul şi aşa se zice

Ca Joe* râde de amanți sperjuri.

Frumosul meu Romeo, de ți-s dragă,

O, spune-mi-o cu inima întreagă,

Şi de socoti c-am fost prea lesne-nvinsă,

M-oi arăta ursuză, neîndurată,

Voi zice nu, ca tu să-ți dai silința Să mă-câştigi. Altminteri niciodată!

49

O, scumpă sfântă, mi-e urât şi mie. Să-l am în scris l-aş rupe!...

JULIETA

Nici o sută

De vorbe n-a sorbit urechea mea Din gura ta, dar vocea-i mi-i ştiută Nu eşti Romeo, tu, un Montague?

ROMEO

Nici unul, nici cel'lalt nu-s, de nu-ți place.

JULIETA

Dar pentru ce şi cum venişi încoace? E zidu-nalt, greu de sărit, şi locul E

moarte - o, gândeşte cine eşti -De te-ar zări vreunul dintre-ai mei!

ROMEO

Aripele iubirii mă-nălțară. Nu-i zid să poată stânjeni iubirea. Iubirea-ncearcă tot ce iartă firea Iubirii... şi de-aceea nu mă tem De toți ai tăi!

Vai, te-or ucide!

JULIETA

Dar dacă te-or zări.

ROMEO

Ochii tăi frumoşi Sunt pentru mine mai primejdioşi Ca douăzeci de spade de-ale lor. Priveşte blând: privirea ta blajină Mă apără de ura lor haină!

JULIETA N-aş vrea cu nici un preț să fii văzul.

ROMEO

De ei m-ascunde noaptea-n negru-i scut. De nu ți-s drag, mai bine să mă vadă: Sunt mai voios să mor străpuns de spadă Decât să mai trăiesc urât de tine!

JULIETA

Dar drumul către locu-acesta cine Ți-J arătă?

ROMEO

Iubirea care-ntâi

M-a pus să cercetez. Ea-mi dete sfaturi, Eu ochii mei i-am dat... Nu sunt pilot, Dar dac-ai fi liman departe-n zare, Scăldat de cea mai depărtată mare, Tot aş porni spre tine-n pribegie...

JULIETA

Tu ştii că noaptea-mi adumbreşte fața,
Altcum mi s-ar zări-n obraji roşeața
De tot ce m-auzişi spunând-nainte.
O, ce n-aş da să pot să fiu cuminte,
Să neg ce-am spus. Dar n-am ce face! Spune,
Tu mă iubeşti? Ştiu că vei zice: da!
Şi eu te cred. Dar dacă-mi juri, tu poate
Iți calci cuvântul şi aşa se zice
Că Joe* râde de amanți sperjuri.
Frumosul meu Romeo, de ți-s dragă,
O, spune-mi-o cu inima întreagă,
Şi de socoti c-am fost prea lesne-nvinsă,
M-oi arăta ursuză, neîndurată,
Voi zice nu, ca tu să-ți dai silința
Să mă câştigi. Altminteri niciodată!

48

49

Frumosul meu Romeo-s prea duioasă Şi poți să crezi de-aceea că-s uşoară,

Dar crede-mă că sunt mai credincioasă Decât acelea care ştiu să pară Mironosițe. Poate că şi eu, O recunosc, mă prefăceam străină, Dar, tu ai fost jos, în grădină, Şi pân' să prind de veste, m-ai surprins Când izbucnea iubirea-mi mai aprins. Deci iartă. Nu-mi lua acea pornire Drept un uşor capriciu de iubire, Trădat astfel de noaptea-ntunecată...

ROMEO

Copilă, jur pe sfânta lună care

Chenar de-argint pe vârf de pomi brodează.

JULBETA

O, nu-mi jura pe luna-nşelătoare, Ce-şi schimbă discu-n fiecare lună, Nu vreau să fii şi tu din cei ce mint...

ROMEO

Pe ce să jur?

JULEETA

Nu jura deloc!

Sau jură-mi doar pe nobilul tău suflet Pe sfântul idol din altarul meu, Şi te voi crede...

ROMEO

O, dacă iubirea.

JULETA

Las', nu jura! Oricâtă-i fericirea Pe care-o simt acuma lângă tine,

Dar legământul astei nopți îmi vine Prea iute, nu ştiu cum, prea fără veste, Prea ca un fulger care nu mai este Pân' ce zici: fulgeră! - O, du-te dar, Dulcele meu! Şi-a verii adiere învoaltă* floare facă din bobocuJ Iubirii noastre pân' la revedere! Somn dulce! Noapte bună! Şi coboare In sânul tău o pace-aşa de dulce Ca şi în sânul Julietei care Se duce, obosită, sa se culce...

ROMEO

Ah, tu mă laşi aşa nemângâiat?

JULIETA

Ce mângâiere-mi ceri tu-n astă noapte?

ROMEO

Dă-mi jurământul tău în schimb pe-al meu.

JULIETA

Eu ți J-am dat, -nainte de-a mi-l cere... Şi tot aş vrea să am să ți-l dau încă!

ROMEO

Vrei să-l opreşti? De ce, odorul meu?

JULIETA

Ca să ți-l dau într-una înapoi!

Şi totuşi nu doresc decât ce am. Ca marea nesfârşită-i bunătatea-mi Şi

dragostea-mi ca marea-i de adâncă. Din ce tot dărui, tot mai mult am încă, Şi-amândouă-s fără de hotare...

* *Învoit, învoaltă:* (despre flori) cu petale multe şi dese, **bogat, înfoiat.**

5]

Aud un zgomot... Plec, rămâi cu bine,

Iubitul meu...

(Se aude vocea doicii: «Domnişoară!»)

îndată, doică... Viu...

O, mândre Montague, fii credincios!

Aşteaptă-mă... Viu într-o clipă iarăşi... *(Iese)*

ROMEO

O, sfântă noapte! Mult mi-e teamă Că tot e doar un vis, fnndcă-i noapte... Prea dulce e să poată fi aievea!

JULDETA *(Apare din nou)* Romeo, un cuvânt şi noapte bună! De ți-e cinstit amorul tău şi vrea Căsătorie, dă-mi atunci de ştire Prin cineva pe care-l voi trimite La tine mâine, ca să afle: Unde

Şi când vrei tu să ne serbăm logodna?

Atunci îți pun ursita-mi la picioare,

Stăpân mi-eşti, te urmez în lumea-ntreagă... *(Acelaşi glas: «Domnişoară!»)*

Viu, viu acum... Dar dacă n-ai gând bun

Te rog...

(Acelaşi glas înăuntru) O clipă... viu... Să nu mai stărui Şi lasă-mă durerii să mă dărui Pân' ce-oi muri... Trimit la tine-n zori...

ROMEO

Pe partea mea din ceruri...

JULIETA *(Apare iar la fereastră)*

Noapte bună

De mii de ori! *(Iese)*

52

ROMEO

De mii de ori mai rea, De nu mă luminează raza ta! Iubitul spre iubita lui aleargă Cum fuge leneşul şcolar de carte, Cum el spre şcoală nu dă zor să meargă, Tot astfel greu iubitul se desparte.

JULDETA

Romeo! Sss... Glas de şoimar să am, Să pot momi un şoim aşa de mândru! Robia-i răguşită, nu cutează Să strige tare, căci ar sparge bolta Ecoului, şi poate că i-ar face Mai răguşit sonoru-i glas de aer, Decât al meu de când tot spun: Romeo!

ROMEO

E viața mea ce m-a strigat pe nume! Ce argintiu de dulce sună glasul Iubirii, noaptea, în auzul celui Ce-ascultă dulcea-i muzică...

Iubito!

JULIETA

ROMEO

Romeo!

La cât trimit?

JULIETA

Mâine dimineață, spune,

ROMEO

La nouă.

53

JULIETA

Pân-atunci

Sunt douăzeci de ani! Dar nu mai ştiu De ce te rechemai...

ROMEO

Mă lasă dar Sa stau aici până-ți aduci aminte...

JULIETA

Spre-a te vedea, aş vrea să uit într-una Gândind ce dulce e să-mi fii aproape...

ROMEO

Ca tu să uiți mereu, aş tot rămâne, Uitând de am alt adăpost pe lume...

JULIETA

E-aproape zi; să pleci acum aş vrea, Dar nu mai mult ca fata ce se joacă Lăsând din mâini să-i zboare cănăraşul -Sărmanul rob în laț - şi-apoi l-atrage Din nou spre ea, cu firul de mătasă, Fiindu-i drag, dar şi fiind geloasă De libertatea lui...

ROMEO

De-aş fi canarul!

JULIETA

Ah, dac-ai fi iubite! Dar atunci Iubirea mea ar fi aşa nebună, Că poate te-aş ucide. Noapte bună! O, despărțire! O, griji dulci şi-amare! Dar fug de-acuma, că aş fi în stare Să-ți strig mereu, mereu, de mii de **ori, Tot** «noapte bună» într-una până-n zori. *(Iese)*

54

ROMEO

Coboare-se pe ochii-ți somnul blând Şi dulcea pace-n inimă şi-n gând. De ce nu sunt eu somnul s-odihnesc Alăturea de chipu-ți îngeresc! Merg să-mi spun fericirea, să-l implor Pe bunul pustnic să-mi dea ajutor. *(lese)*

SCENA A HI-A

CHILIA FRATELUILORENNZO INTRĂ FRA TELE LORENZO CU UN COŞ ÎNMÂNA

LORENZO

Ursuzei nopți îi râd în față zorii împestrițând cu dungi de raze norii La răsărit. Greoiul întuneric S-abate încet, ca un bețiv, din calea Zoritei roți de foc a lui Titan. Dar până ce al soarelui feeric Ochi arzător din neguri scoate valea, înveselind văzduhul diafan, Eu trebuie cu ierburi veninoase Şi flori ce poartă sucuri prețioase Să-mi umplu coşulețul de nuiele, Că-s însuşiri alese-n toate-acele. Țărâna-i mama firii şi sicriul, Ea face din ce-i mort să nască viul, Şi sânul ei îl dă la fiecare, La toți copiii de-orice soi ce are. Ce felurite sunt în lume toate! O, sunt puteri de viață minunate In ierburi, în copaci, în piatră chiar! Din toate câte din pământ răsar Nimic nu-i rău, să n-aibă parte bună, Ci-n rău ce-i bun adesea se răzbună,

Când e-abătută calea lui cea dreaptă. Virtutea chiar se poate face viciu Şi viciul poate-a se-nălța prin faptă. E şi balsam de leac într-un caliciu Gingaş de floare dar e şi otravă; Când o miroşi, mireasma e suavă, Dar când o guşti, inima nu-ți mai bate. în om, ca şi în plantă şi în toate, Sunt doi stăpâni mereu în duşmănie: E bunul har, e crunta lăcomie. Şi când spre cel mai rău înclină sorții Atuncea vine şi ne-nghite-al morții Balaur...

ROMEO

Bună-dimineața, tată!

LORENZO

*Benedicite**. Ce dulce glas îmi dă voios binețe la un ceas Aşa devreme? Tânărul meu fiu, De te-ai sculat aşa de timpuriu Se cheamă că ți-e creierul aprins; Eu sunt bătrân, cu grijile deprins, Şi grijile țin ochiul treaz; dar când Eşti tânăr, sănătos, lipsit de gând, Atunci de aur ți-este pururi somnul. De-aceea aş putea să jur că domnul Romeo e trezit de vreo mâhnire. Chiar de mă-nşel nu-i mare osebire, Un lucru tot rămâne-adevărat: Romeo-al meu n-a fost azi noapte-n pat.

ROMEO

N-am fost; dar şi mai dulce-mi fu hodina.

* *Benedicite:¥n* binecuvântat! (lat.)

LORENZO

Rău, fiule! Ai fost la Rozalina?

ROMEO

La Rozalina, tată? S-a sfârşit Cu numele şi chinul ăstui nume!

LORENZO

Dar unde-ai fost atunci? Pe altă lume?

ROMEO

Nici nu-i nevoie să mă-ntrebi, că-ți spun: Am fost aseară la ospăț în casa Duşmanului, şi m-a rănit frumoasa Pe care am rănit-o. Tată - vin' deci Să-ți cerem sfântul leac şi să ne vindeci. Vezi, sfinte-acum, ce bun creştin sunt eu, Mă rog acum pentru duşmanul meu?

LORENZO

Vorbeşte pe-nțeles şi răspicat, Căci la o spovedanie-n doi peri La fel şi dezlegarea-i, ce o ceri.

ROMEO

Atunci, ascultă-mă: ți-o spun curat Că sunt înamorat nebun de fata Lui Capulet, - şi prea frumoasa fată De-asemeni e de mine-namorată. Suntem deci una şi rămâne doar Să fim uniți de preot la altar. Cum, unde, când ne-am cunoscut şi cum Ne-am logodit, ți-oi povesti pe drum, Dar te implor chiar azi să ne cununi.

LORENZO

Pe San Francisco! Tu grăieşti minuni! Dar Rozalina?... Tinerii, se pare,

51

Că nu iubesc decât din ochi. Ce-amare Şiroaie-au curs pe fața ta slăbită, Şi-n lacrimi câtă sare risipită, Spre a săra iubirea-ți nesărată! De jalea-ți încă-nnegurată Şi plânsul tău îmi vâjâie-n urechi Pe-obraji porți urma lacrimilor vechi: O, dac-ai plâns şi-ai suferit vreodată A fost de dragul Rozalinei mima'... Şi te-ai schimbat, n-o mai iubeşti acuma!

ROMEO

Adesea mă dojeneai pentru-nclinarea Ce-aveam spre ea.

LORENZO

Ba nu, ci pentru marea Ta nebunie, dragul meu!

ROMEO Ziceai:

îngroapă-ți dragostea!

LORENZO

Dar nu să ai

O alta-n schimb.

ROMEO

Te rog nu mă certa, Aceea care-mi este acuma dragă Mi-a dat şi ea iubirea ei întreagă, Cealaltă nu era deloc aşa.

LORENZO

Fireşte, căci îți pricepuse firea, O vorbă goală doar ți-era iubirea. Dar cred că pot să-ți vin în ajutor,

58

Căci, poate, prin această legătură, A celor două neamuri veche ură Se va topi în noul tău amor.

ROMEO

Să mergem, sunt aşa zorit.

LORENZO

Uşor

Şi-nțelepțeşte, tânăr visător! Nu e cuminte-aşa s-o iei cu zorul, Că poți prea lesne să-ți scrânteşti piciorul. *(Iese)*

SCENA AIV-A *O STRADĂ - BENVOLIO ŞIMERCUTIO*

MERCUTIO

Dar unde naiba poate fi Romeo? N-a fost azi noapte-acasă?

BENVOLIO

Pajul lui Mi-a spus că n-a dormit azi noapte-acasă.

MERCUTIO

Ah, Rozalina-aceea năzuroasă

L-a scos din minți; ea-i va răpune capul.

BENVOLIO

Am mai aflat că Tybalt i-a trimis Acasă o scrisoare lui Romeo.

MERCUTIO

O provocare fără doar şi poate!

BENVOLIO

Cred că Romeo are să-i răspundă.

59

MERCUTIO

La o scrisoare poate să-i răspundă Oricine, dacă a-nvățat să scrie.

BENVOLIO

Vroiam să spun că ea va şti s-arate aceluia care-i scrie că are curaj când îl provoacă.

MERCUTIO

Ah, bietul Romeo! e ca şi mort: străpuns de ochiul negru al unei fetişcane bălăioare, îi ăuie-n urechi un cântecel de inimă-albastră, şi discul inimii lui e despicat în două de săgeata orbului arcaş. Ăsta e om să țină piept lui Tybalt?

BENVOLIO

Ei, şi cine-i Tybalt?

MERCUTIO

O, nu-i un lat frumos, fără îndoială. Dar e un tartor* al formelor[1] El se bate, cum ai cânta tu de pe note o romanță, cu tact şi cu măsură îşi calculează frazele: una, două şi-a treia-n pieptul tău! E capabil să decapiteze şi-un bumb de mătase! Un spadasin! Un spadasin! Un du-elgiu *di primo carteIJo**! Ah,* divinul lor *«passado»* şi *«Punto reverso»* şi «hay»***-urile lor.

BENVOLIO

Ce-i asta?

MERCUTIO

Ducă-se la pustia cu ifosele lor caraghioase! I-auzi numai «o foarte **fină** lamă! Un om foarte bine! O putană foarte bine!****» Nu e

* *Tartor,* (fig.) maestru, mare meşter, foarte iscusit.

** *Di primo cartello:* de **prim** rang, de primă mână, de mare clasă (it.).

*** *Passado, punto reverso. hay:* termeni indicând atitudini sau lovituri, uzuali în

instrucția de scrimă. **** *Putană:* (aici) copilită, puicuță, **muierușcă;** (vulg.) putoare, târfa.

60

un blestem, o st

gângănii străine, aceşti traficanți *V^"^^ 1>*^C ia no] acest se care nu catadicsesc să mai adă ne *?* ' **** ^«nnez-moi» urile lor! ^da pt"o lavi^a v«che! Oh «bons-bons»-

'■■ ■-■■ «s^, *(Intră Romeo)* vt-.r. - , ,t(<.

Uite-l pe Romeo!

BENVOLIO

MERCUTIO

Fără icre, ca **o scrumbie** uscată. O carne, carne omenească cum te-ai batogit! Acuma a căzut în doaga Jui Petrarca. Laura pe lângă iubita lui era doar o biată jupâneasă — cu toate că avea un adorator care cel puțin se pricepea s-o cânte -; Didona, o zdreanță; Cleopatra, o țigancă; Hero şi Helena, nişte vrăjitoare şi cutre; Thisbe, avea ea ochi albaştri frumoşi, nu-i vorbă, dar n-are a face... Signor Romeo, *bonjur! Vezi* că te salut pe franțuzeşte, după cum ți-s nădragii! Ne-ai rămas dator a/i-noapte!

ROMEO

Bună-dimineața, prieteni! De ce v-am rămas **datef**

MERCUTIO

Pentru că ai fugit hoțeşte. Nu pricepi?

ROMEO

Iartă-mă, bunule Mercutio. Aveam ceva important, şi în asemenea caz ți se iartă dacă treci peste unele îndatoriri.

MERCUTIO

Ei, nu-i mai bine aşa, decât să scânceşti de dragoste? Acum mai vii de^acasă. Acum eşti Romeo! Acum eşti ceea ce eşti, prin artă şi natură! Căci amorul ăsta care aiurează este din **fire** un mare nebun, care aleargă cu limba scoasă de colo până acolo, până ce cade cu jucăria lui într-o groapă.

Opreşte! Opreşte!

BENVOLIO

61

MERCUTIO

Vrei aşadar, s-o iau de la coadă?

BENVOLIO

Altminteri ai fi lungit prea mult povestea.

MERCUTIO

O, te înşeli, aş fi scurtat-o, căci ajunsesem cu povestea mea la fund şi n-aveam de gând să merg mai departe.

ROMEO

Ia uitați-vă ce alai măreț!

(Intră doica cu Petre)

MERCUTIO O pânză! O pânză de corabie!

BENVOLIO

Ba. două: o fustă şi-un surtuc.

Petre!

Poftim?

DOICA

PETRE

DOICA

Evantaiul meu, Petre!

MERCUTIO

Dă-i-l, Petre dragă, să-şi ascundă obrazul. Evantaiul ei e mult mai drăguț ca obrazul dumneaei.

DOICA

Bună dimineața, signorii mei!

MERCUTIO

Bună seara, bună seara, frumoasă matroană!

62

DOICA

De ce bună seara, mă rog dumneavoastră?

MERCUTIO

Pentru ca uite, craiul de arătător de la ceas e pironit drept în dricul amiezei.

DOICA

Ruşine! Ce fel de om e ăsta?

ROMEO

Un om pe care Dumnezeu l-a trimis pe lumea asta, ca el să se ducă pe cealaltă.

DOICA

Sfântă să-ți fie vorba, signore! Duce-s-ar! Dar nu vă fie cu supărare, signori, care poate să-mi spună unde găsesc eu pe tânărul Romeo?

ROMEO

Pot eu să-ți spun: numai că tânărul Romeo e mai bătrân acum când l-ai găsit, de cum era pe când îl căutai. Eu sunt cel mai tânăr care poartă numele acesta, pentru că n-am găsit unul mai rău.

Bine zis!

DOICA

la o pane

MERCUTIO

bine? N-

DOICA

MERC Aşa/ Ce e mai rău e bine? N-am ce zir^i P *r*
cezice-E frumos, frumos!

avea Z, *spm* ceva

BENVOLIO M Ştii ca-i dă o întâlnire pe deseară.

MERCUTIO

°faţă!()ţăţică!Hoiho!

63

BENVOLIO

Dar ce-ai găsit?

MERCUTIO

Nu un vânat, domnule; poate doar un iepure copt într-o plăcintă proastă de post, ceva învechit şi putrezit înainte de a-l mânca.

(Cântă)

Vânatul dacă-i învechit, Vânatul dacă-i frăgezit, E-o bună bucăţică-n post; Dar dacă putrezit a fost Mai înainte de-a mânca, Atunci e o mâncare rea. Romeo, mergi acasă la masă? Venim şi noi.

ROMEO

Viu şi eu numaidecât.

MERCUTIO

Rămâi sănătoasă, frumoasă babă! *(Cântă)* Rămâi sănătoasă, o frumoasă, frumoaso, frumoaso!

(Ben volio şi Mercutio pleacă)

DOICA

Spune-mi, rogu-te, signore, cine-i obraznicul ăla negustor de glume proaste?

ROMEO

Unul căruia îi place să se asculte pe sine, şi care spune într-o minută mai multe decât poate face într-o lună.

DOICA

Apoi dacă are ceva să spună în ce mă priveşte pe mine, am să-i arăt eu lui, de-ar fi măcar încă o dată pe atâta de grozav pe cât este el şi alţi douăzeci de găgăuţi ca el, şi dacă eu nu pot, - au să poată alţii! Auzi, ticălosul! Că doară eu nu-s d-alea cum mă crede el, eu nu-s de teapa lui! (întorcându-se către Petre) Şi tu ce păzeşti acolo, de laşi pe orice nespălat să facă haz pe socoteala mea?

64

PETRE

N-am văzut pe nimeni să facă haz de dumneata; că, zău, numaidecât trăgeam spada, sa mă crezi! Sunt gata să mă bat cu oricare, unde-i o pricină dreaptă; şi când e de partea mea dreptatea!

cât

DOICA

Uf, Dumnezeu să mă ierte, dar tremură carnea pe mine de supărată ce sunt! Auzi, nemernicul! Fii aşa de bun, signore, şi ia aminte la ce vreau să spun. Şi cum îți spuneam: tânăra mea stăpână mi-a poruncit să te caut. Acum ce mi-a poruncit să-ți spun, păstrez pentru mine, dar mai întâi vreau să-ți spun una şi bună, ca dacă vrei s-o porți de nas, ca să spun aşa, ar fi o purtare rea din partea dumitale, ca să spun aşa. Ca să vezi dumneata, domnişoara e tinerică: şi prin urmare, dacă umbli cu şoseli şi cu momeli, asta nu sade frumos față de o domnişoară, ba e chiar urât de tot.

ROMEO

Doică, să spui stăpânei tale c-o eoni

o *A* * DOICA

O, drăguțul de el! Fireşte, neapărat are sa se bucure!

conjur.

am să i-o spun. Doamne, cum

Dar

ROMEO

ce vrei să-i spui, doică dragă? Tu nu m-asculți.

DOICA

Am să-i spun că o conjuri; - o vorbă care, mi se pare, că nu poate ieşi decât din gura unui prinț.

ROMEO

Să-i spui să afle-un mijloc ca să vie Azi dup-amiază să se spovedească. In chilioara fratelui Lorenzo Va fi şi spovedania şi nunta... Acesta pentru osteneala ta.

DOICA

Signore, nu! Nu iau nici o lețcaie!

ROMEO

Hai, ia, te rog eu, trebuie să iei!

DOICA

Azi după-amiază? Vine. Zău că vine!

ROMEO

Tu stai şi-aşteaptă-n dosul mănăstirii: Acolo, peste-un ceas ți-aduce pajul O scară împletită din frânghie, Ce-o să mă urce pe furiş, la noapte, Pe cel mai-nalt catarg al fericirii. Mergi sănătoasă şi păstrează taina, Şi n-o să-ți pară rău de osteneală. Mergi sănătoasă, doică, şi să spui Stăpânei tale-o caldă salutare.

DOICA

Domnul să te ție! încă ceva: Ascultă domnule!

ROMEO

Ce-i doică dragă?

DOICA

E om de treabă pajul dumitale? Ştii vorba veche că: doi pot să tacă Când unul dintre ei din lume pleacă!

ROMEO

O, e un copil cu inima de aur!

DOICA

Prea bine, signore. Doamna mea e cea mai drăgălaşă păpuşică de pe lume... O, Doamne sfinte, când era numai de-o şchioapă... O, dar

66

e un tânăr signor de-i zice Paris şi i se scurg ochii, nu altceva, după dumneaei; dar ea, micuța, e mai bucuroasă să vadă un broscoi, da, un broscoi! Câteodată o necăjesc şi-i spun: «Tot Paris e mai drăguț», - dar ce să crezi, signore, n-apuc să-i spun una ca asta şi se face galbenă ca turta de ceară. Romeo şi rozmarin nu-ncep cu aceeaşi slovă?

ROMEO

Ba da. Amândoi cu R. Ei, şi-apoi?

DOICA

Oh, vrei să râzi de mine, mucalitule! *R!*Parcă mârâie un câine. Nu, lasă că ştiu eu bine că începe cu altă slovă, - şi are ea o vorbă frumoasă de tot, cu Romeo şi rozmarin, ți-ar fi mai mare dragul s-o asculți.

ROMEO

Să spui stăpânei tale că mă gândesc la ea. *(Iese)*

DOICA

O, negreşit, de mii de ori... Hai, Petre!

Poftim?

PETRE

DOICA

Petre, ține evantaiul şi treci înainte. *(Ies).*

SCENA A V-A *GRĂDINA LUICAPULET*

JULIETA

Nouă bătu când am trimis pe doică. Spunea ca vine peste-o jumătate De ceas! Ori poate nu l-o fi găsit? Nu, dar e şchioapă... Crainici ai iubirii Ar trebui să fie gândurile, Căci gândurile sunt mai sprinteioare

67

Ca razele de soare care-alungă

De pe coline-ntunecate noaptea.

Nu-i ca şi vântu-naripat Amorul

Şi nu îi poartă oare căruciorul

Mici porumbițe cu-aripe uşoare?

Acuma-i, iată, soarele-a chindie
Şi de la nouă pân' acum, trei ore
Lungi au trecut, şi ea tot să nu vie!
O, de-ar avea o inimă şi-ntrânsa
Un sânge tânăr, ar zbura ca glonțul,
Şi un glonț s-ar duce şi-ar veni-napoi!
Bătrânii parcă n-au viață-n ei,
Trândavi şi-nceți, ca plumbu-s reci şi grei.

(Intră doica şi Petre) O, Doamnei lat-o. Doică, l-ai găsit? Ce-aduci? Zi servitorului să plece.

DOICA

Aşteaptă-mă la uşă, Petre! *(Petre iese).*

JULIETA

Ei,

Măicuțo? Doamne! Dar de ce te uiți Aşa urât? O, chiar de-i tristă vestea Tu spune-o vesel, iar de este bună Nu mi-o strica c-o mutră-aşa de acră!

DOICA

Of, nu mai pot! Aşteaptă să răsuflu... Ce-am alergat!... Mă dor oasele toate!

JULIETA

Ți-aş da pe ale mele-n schimb pe vestea Ce mi-o aduci! O, spune-o, doică dragă! O, spune-o doică, dragă doică!

DOICA

Doamne!

Ce zor! Nu poți să mai aştepți defel? Vezi bine doar că nu mai am răsuflet?

JULIETA

Cum n-ai răsuflet când găseşti răsuflet Să-mi spui mereu că nu mai ai răsuflet? De când tot spui de ce nu poți să-mi spui, Puteai să-mi fi şi spus răspunsul lui! Răspunde: cum ți-e vestea? Bună? Rea?.. Atât, şi celelalte mai pe urmă. Dar spune-odată, spune, vai, şi-mi curmă Neliniştea...

DOICA

Ei, rău ai nimerit-o! Ce te pricepi tu la bărbați! Romeo? O fi, nu-i vorbă, mai frumos la chip, La pulpe şi la mâini şi Ja picioare Ca ceilalți toți, deşi nu se cuvine Să mai vorbim de astea, însă totuşi Oricum ar fi, e fără asemănare; Curtenitor nu prea îi este felul, Dar aş putea sa jur că-i blând ca mielul! Hai, fata mea, la Dumnezeu te-nchină! Ia spune, ai mâncat azi la amiază?

JULIETA

Nu, nu! dar asta nu mă-nteresează, Ce-a zis el de logodnă? Scurt: ce-a zis?

DOICA

Vai, cum mă doare capul! Capul meu! Zvâcneşte, parcă stă să mi se spargă!

Aici mă ține-un junghi! Spinarea mea! Cum te înduri să mă tot porți pe drumuri! Din asta poate mi s-o trage moartea...

JULffiTA

Inii pare foarte rău că nu ți-e bine Dar, doică dragă, spune-mi: Ce-a zis el?

DOICA

Romeo spune... ca un gentilom Cinstit, drăguț, bun, foarte cumsecade... Dar unde-i maică-ta?

JULIETA

Unde e mama?

Ei, înăuntru! Unde vrei să fie?! Dar ce-alandala-i vorba ta: Romeo Un gentilom... Unde-i maică-ta?

DOICA

Te-ai supărat, hai! Maica ta, Hristoase! Poftim! Frumos îți stă! Asta-i pesemne, Leac pentru junghiul ce mă ține-n spate. Mergi singurică, draga mea, de-acum Când vei avea să mai trimiți o vorbă!

' JULIETA

Ei, las-o! - Spune: Ce ți-a spus Romeo?.

DOICA

Ai voie azi să mergi la spovedanie?

JULIETA

Da.

DOICA

Du-te atunci la fratele Lorenzo. Te-aşteaptă acolo-un mire ca să tacă Din tine o mireasă. Ia te uită Cum i se urcă sângele-n obraji! Şi mai târziu i-or arde ca pojarul.

Mergi dar, şi eu mă duc să caut scara,
Pe care se va cățăra tâlharul
La noapte, 'sus, în cuibul păsăricii...
Eu-s vita de povară, mă trudfsşc
De dragul vostru numai, ziua-ntreagă.
Dar tu la noapte ai să porți povara...
Merg să mănânc. Tu mergi la mănăstire,
Cât mai în grabă.

JULIETA Da, dădacă dragă! Mă duc, alerg, zbor către fericire! *(Ies)*

SCENA A VI-A

CHILIA FRA TELUILORENZO

INTRĂ FRA TELE LORENZO ŞI ROMEO

LORENZO

Reverse-şi Domnul harul sau ceresc Asupra-acestor mâini ce le unesc, Ca

nici o grijă-n zilele ce vin Să nu ne mustre cugetul...

ROMEO

Amin!

Dar griji oricâte pot de-acum să vină Nu covârşesc plăcerea cea divină Când ştiu că Julieta e a mea! Aşează mâna ei în mâna mea, Uneşte-le, prin binecuvântare, Şi moartea poate-apoi să mă sugrume, Căci mi-am trăit norocul meu pe lume!

LORENZO

Asemeni patimi oarbe n-au norocul Să țină mult: ca pulberea şi locul

71

Se mistuie-n întâia sărutare! Cât e de dulce mierea, tot dezgustă Pe-acela ce prea multă miere gustă, De-aceea nu **fii** lacom, nici prea dornic: Atunci numai norocul e statornic. Târziu acel ce-i prea grăbit s-alerge Ajunge, ca şi-acel ce prea-ncet merge.

(Intră Julieta)

Priveşte-o! Piciorușele-i uşoare Nu lasă nici o umbră pe cărare. Cei ce iubesc pot să călătorească Pe funigeii ale căror fire Plutesc în aeru-ncropit de vară, Şi **tot** nu cad — aşa e de uşoară Deşertăciunea ce-o numim iubire!

JULIETA Bună seara, bunul meu duhovnic.

LORENZO

Romeo-ți mulțumeşte, fiica mea, Pentru-amândoi.

JULIETA

îi mulțumesc şi eu, Căci altfel mulțumirea-i în zadar.

ROMEO

Ah, Julieto, de-a-ntrecut măsura

Şi bucuria ta, şi dacă ştii

Mai bine decât mine s-o descrii,

Atunci îmbălsămează tu cu gura

Văzduhul **tot,** şi vocea ta sonoră

Să cânte-atunci visata fericire

Ce ne-o îmbie-această scumpă oră!

JULIETA

Simțirea mai bogată ca vorbirea,

Mai mândră-i de cuprins, ca de podoabă-i!

Doar cerşetorii pot să-şi spuna-averea;

Dar dragostea mea plină de credință

E-aşa de mare-ncât nu-i cu putință

Să-i socoteşti măcar pe jumătate

Comorile...

LORENZO

Veniți, veniți cu mine,

Să facem slujba-aşa cum se cuvine. Nu pot să vă îngădui singurei Cât timp nu face, prin cuvântul ei, Biserica din voi un trup şi-un suflet! *(Ies)*

72

ACTUL III

SCENA I

O PIAȚĂ PUBLICĂ

MERCUTIO, BENVOIJO, UN PAJ ŞI SERVITORI

BHNVOLIO

Prietene, hai să plecăm acasă. E-o zi fierbinte, sunt duşmani pe strada, De-i întâlnim, se face sigur sfadă: Pe-arşiță fierbe sângele nebun.

MERCUTIO

Apoi şi tu-mi eşti unul din aceia care, cum trece pragul unei cârciumi, bate cu spada-n masă şi strigă: «Dea Domnul să n-am nevoie de tine!» şi-apoi, cum i s-a urcat la cap al doilea pahar, scoate spada la cârciu-mar, fără să fie deloc nevoie, fireşte.

BENVOLIO

Sunt eu unul de-aceia?

MERCUTIO

Da, da. Eşti un turbat de n-ai pereche în toată Italia, tot aşa de pornit spre turbare, ca şi de turbat în pornirile tale!

BENVOLIO

Ei, şi mai ce?

MERCUTIO

Zău, dacă ar mai fi unul ca tine, în curând n-am mai avea nici unul, pentru că v-ați ucide unul pe altul. Mai, tu eşti în stare să le sfădeşti cu cineva pentru că are în barbă un fir mai mult sau mai puțin ca line. Te cerți cu altul care vinde castane, fiindcă ai ochi castanii. Ce alt ochi ar

74

putea să găsească asemenea pricini! C ca oul de gălbenuş, ŞJ nu 0 Sată a tunlor tale. Te-a,]egat de unu] deşteptat câinele care dormea la soare croitor pentru că '£ £

înainte

*? ^ PJ- <*e gâlceava, el SP^ din pricina cer.'

£ f "^ *Pmtm* că „* bUClUC

A/s ■ . MERCUTIO

Moşia vieîii? Ce prostie!

*(latrăTyb*lt Si alți câțiva)*

p BENVOLIO

^e capul meu, iată, vin Capulejii!

Şl Pe CalcaiuJ

Urmați-mă de-**din** voi!

Numai

MERCUTIO

n-am zor de ei!

-seara, signori! O vorbă cu unul

MERCUTIO in noi? Fu mai darnic: adaugă la vorbă

TYBALT

fac, de-mi dai prilejul.

MERCUTIO N-ai putea să N iei singur, farâ sa ti-] dâ

Mercutio, ții hangul

MERCUTIO

Hangul? Dar ce? Suntem noi lăutari? Dacă ții cu orice preț să fim lăutari, apoi îți voi asurzi urecMle numai cu note discordante! Iată arcuşul meu; aşteaptă, ai să vezi cum o să te facă sa joci. Mii de draci! Hangul!

BENVOLIO

Suntem în piața publică aici,

Ori căutați un loc mai liniştit;

De nu, deliberați cu sânge rece.

Sau să plecăm. Aci-s mulți gură-cască.

MERCUTIO

De-aceea au ei gură: ca s-o caşte. Nu, nu mă mişc de dragul nimănuia! *(latră Romeo)*

TYBALT

Signore, mergi în pace, iată-mi omul!

MERCUTIO

M-aş spânzura de ți-ar purta livreaua! Ieşi pe teren şi el te va urma: Acolo poate fi el omul tău!

TYBALT

Iubirea care ți-o nutresc, Romeo,

Mă face doar să-ți spun: Eşti un nemernic!

ROMEO

Pricina ce mă face să-mi fii drag îmi stampară mânia cuvenită Salutului tău, Tybalt. Nu-s nemernic. Rămâi cu bine. Tu nu mă cunoşti.

TYBALT

Ocara ce-mi făcuşi n-o speli, băiete, Doar cu atât. întoarce-te. în gardă!

ROMEO

Dar nu te-am ocărât deloc, ţi-o jur. Mi-eşti drag mai mult decât ai bănui, Deci până ce vei şti tot ce mă face Să-ţi fiu prieten, bune Capulet -Un nume scump azi mie - mergi în pace!

MERCUTIO

Nu pot răbda atâta umilire!

*Alia stoccata** va să biruiască. *(Trage spada)*

Hei, şoricare Tybalt, nu pofteşti?

TYBALT

Dar ce pofteşti tu, câine, de la mine?

MERCUTIO

Nimic, bunule prinţ al pisicilor, nimic decât una din cele nouă vieţi ale dumitale, pe care vreau să ţi-o storc, şi, după cum mă vei trata, să ţi le tărbăcesc şi pe celelalte opt ce-ţi mai rămân. Haide, trage spada de urechi afară, dacă nu vrei să ţi le tai pe ale tale cu spada mea.

TYBALT

Sunt la plăcerea dumitale! *(Trage spada)*

ROMEO

Mercutio, întoarce-ţi spada-n teacă.

MERCUTIO

Signore, ştii acel faimos *passado*\

ROMEO

Aruncă-te Benvolio, -ntre ei! Tybalt! Mercutio! Nu vj-i ruşine? Nelegiuire! Ducele-a oprit Bătăile pe străzile Veronei!

* *Alia* ***stoccata:*** **lovitură cu vârful** spadei (it.: termen folosit în scrimă).

Tybalt! Mercutio! Staţi! *(Tybalt, pe sub braţul lui Romeo, răneşte pe Mercutio şi pleacă cu di săi)*

MERCUTIO

Vai, sunt rănit!

Ah, ciuma cadă pe-ale voastre case!... Nu l-am atins? Se duse?

BENVOLIO

Eşti rănit?

MERCUTIO

M-a zgâriat cotoiul! M-a dat gata! Dar, drace! E de-ajuns... Unde mi-i pajul? Mişelule, dă fuga, ad-un doftor! *(Pajul pleacă)*

ROMEO

Prietene, n-ai grijă. Rana ta Nu poate fi aşa de gravă.

MERCUTIO

Nu, nu e adâncă chiar ca o fântână, nici largă ca o uşă de biserică... dar e

destul, ajunge. întrebați mâini despre mine, şi veți găsi că sunt un om foarte tăcut. Am încheiat-o, credeți-mă, cu gluma vieții... Ciuma să vă mănânce casele voastre amândouă! Drace! Auzi, să mă zgârie de moarte, un câine, un chițoran, un guzgan, un cotoi! Un fanfaron, un mişel care miroase a condică de socoteli... Cine dracu te-a vârât între noi? Sub brațul tău am fost rănit, Romeo!

ROMEO

Crezusem că fac bine.

MERCUTIO

O, du-mă undeva-n vecini, Benvolio! Altcum leşin... Ciuma să vă mănânce! Casele voastre au făcut din mine

78

*; »« - , ROMEO

ai, tânărul acesta care este

u ducele de-a

Şicum

Romeo!

mi•asti

setea ta

se întoarce) BENVOLIO

(Tybalt se întoarce)

„ BENVOLIO

Se-ntoarce furiosul Tybalt.

ROMEO

blândeţe!

***i i**

mi 1 ^ <<neTM***nicu]»**

1 ^ dat'Cădsufletu» **viteaz Jui Mercutio pluteşte încă**

Deasupra capetelor noastre şi L-aşteaptă doar pe-al tău să-l însoțească: Ori tu, ori eu, de nu chiar amândoi îl vom urma!

TYBALT

Nenorocitule!

Tu doar i-ai fost tovarăş şi se cade Tu să-l urmezi.

ROMEO

Aceasta hotărască! *(Se bat. Tybalt cade)*

BENVOLIO

Romeo, fugi! Poporul e-narmat. Tybalt ucis! Nu sta aşa pierdut! Fugi, ducele la moarte te condamnă, De vei fi prins! Fugi! Fugi!

ROMEO Amar de mine! Sunt jucăria soartei!

BENVOLIO

Ce aştepţi? *(Romeo pleacă. Vin cetăţeni)*

UN CETĂŢEAN Hei, încotro fugi mişelul care Ucise pe Mercutio? Pe unde A apucat-o ucigaşul Tybalt?

BENVOLIO

Acolo zace Tybalt!

UN **CETĂŢEAN**

> Ne urmează!

în numele principelui Veronei! *(Intră ducele cu suită, Montague, Capulet, soţiile lor şi alţii)*

DUCELE

Ce s-a făcut, unde-s nelegiuiţii Care-au stârnit iar sfada?

BENVOLIO

Nobil duce!

Eu pot să spun mai bine ca oricare Cum s-a-ntâmplat nenorocita luptă. Acel ce pe Mercutio-J ucise E-aici ucis de mâna lui Romeo.

CONTESA CAPULET

Tybalt, nepotul meu, nepot de frate! O, duce! O, nepoate! O, bărbate! O, frate, sângele tău curge!... Duce, Fii drept şi pentru sângele vărsat Jertfeşte sânge Montague!... Nepoate! Nepoate!

DUCELE

Spune tu, Benvolio: Cine-a stârnit acesta sfadă?

BENVOLIO

Tybalt,

Ucis aici de mâna lui Romeo.

Romeo i-a vorbit frumos, rugându-J

Să meargă-n pace şi să-şi schimbe gândul,

I-a spus chiar şi de-nalta-va poruncă, Aceasta pe-un ton blând, şi stând plecat, Privind senin, cercând să-mpace sfada; Dar **nu-mblânzi** pe Tybalt, ce s-aruncă

Orbiş* cu spada-n pieptul lui Mercutio; Acesta, aţâţat, întoarce spada Spre a lui Tybalt, înlăturând c-un gest Plin de dispreţ mortala lovitură, Spre-a i-o trimite înapoi lui Tybalt, A căruia iuţeală i-o parează. Romeo striga tare: «Staţi, prieteni! Opriţi-vă!» Şi vrând să-i despărţească, Mai repede ca vorba, braţul lui Dibaci abate armele fatale. Sub braţul său nenorocita spadă A lui Tybalt scrutează scumpa viaţă A bravului Mercutio. Tybalt fuge, Dar iar se-ntoarce la Romeo, care Acum nutreşte dor de răzbunare. Ca fulgerul se-ncaieră, şi până Să-i ti putut desparte, cade Tybalt, Romeo-atunci se-ntoarce şi fugi; Pun capul meu zălog, de nu-i aşa.

CONTESA CAPULET E înrudit cu Montague şi minte; Se vede-aceasta chiar

şi din cuvinte. Vreo douăzeci aici se-ncăierară Şi cel mai vrednic dintre ei să piară? O, duce, judecă, fii drept: pe Tybalt Romeo l-a ucis, Romeo moară!

DUCELE

Romeo l-a ucis pe Tybalt, care Ucise pe Mercutio... Dar cine Acum răscumpăra-va scumpu-i sânge?

MONTAGUE

O, nu Romeo, duce! Nu Romeo! El s-a jertift pentru Mercutio.

* *Orbiş.* orbeşte, **nechibzuit;** (aici) cu **furie, nebuneşte.**

Tybalt era pierdut; Romeo, dacă Grăbi osânda lui, fu-n drept s-o facă.

DUCELE

Deoarece-a grăbit-o, îi impun Să plece fără preget în surghiun. Şi pentru că m-ating azi şi pe mine Urmările acestei uri haine, Stârpind chiar un vlăstar al casei mele, Voi lua măsuri, să resimțiți, prin ele, Ce mult această pierdere mă doare... Surd voi rămâne, tară îndurare La orice lacrimi, orice rugăminte: Deci nu mai stăruiți de-aici înainte; Romeo, de nu vrea să-i sune ceasul Cel de pe urmă, să-şi grăbească pasul. Blândețea, ce tratează cu sfială Pe criminali, e însăşi criminală.

SCENA A II-A

O CAMERĂ ÎN CASA CAPULET - JULBETA

JULIETA

O, galopați, sirepi* de foc, spre casa Lui Phoebus... un cârmaci ca Phaeton Cu bice v-ar goni către apus S-aducă grabnic noaptea înnorată. O, las' perdeaua, noapte-aducătoare De dragoste, ca ochii răi s-adoarmă Şi, nevăzut, Romeo, fără larmă, Să se strecoare-n cuibul fericirii... Cei ce jertfesc pe-altarele iubirii Au drept lumină frumusețea lor,

Sirepi: fsireap, -ă, adjectiv, cu forma **regională** sirep, sireapă) despre cai: greu de strunit, năvalnic, nărăvaş: în cazul de față, prin extensie, substantiv: armăsari, cai.

Şi noaptea-i place orbului amor,
O, vino, noapte tainică, matroană
în haină-ntunecată, -n negru toată,
Şi-nvață-mă să pierd un joc prin care
Voi câştiga un preț cu mult mai mare:
în joc sunt doi boboci curați de fată...
Cum se bate viu-n obrazu-mi feciorelnic
Fricosul sânge! - O, acopere-l
în mantia-ți neagra, până ce sfielnic
întâi, se face îndrăzneț amorul,
Nemaivăzând în dragoste o vină...
O, vino, noapte; tu, Romeo, vino,

Tu, zi în noapte; pe-aripele nopții
Vei odihni mai alb ca fulgi uşori
De nea pe negrul spate al unei ciori!
O, vino, noapte bună, fermecată,
Dă-mi pe Romeo-al meu, şi când vreodată
El va muri, tu să faci mii de stele
Din trupul lui, care ar împodobi
Atât de mândru bolta înstelată,
Că lumea-ntreagă s-ar îndrăgosti
De tine, noapte, - şi-ngâmfatul soare
N-ar mai afla pe nimeni să-l adoare!
O casă mi-am durat iubirii mele,
Dar n-am avut-o încă; sunt vândută,
Dar nu s-a bucurat de mine nimeni.
Şi ah, aşa de-ncet îmi trece ziua,
Ca noaptea-ntr-un ajun de sărbătoare
Copilului cu haine noi care
Nu are încă voie să le-mbrace.
Dar vine doica... O, aduce veşti
De la Romeo-al meu, şi fiecine
Romeo spune, este pentru mine
Un sol ce-aduce glasuri îngereşti.

(Intră doica cu o scară de frânghie) Ei, doică? Zi, ce-i nou'.' Aceasta-i scara Ce ți-o dădu Romeo?

84

DOICA

Da, e scara!

(Aruncă jos scara)

JULIETA

Vai! Pentru ce-ți frângi mâinile? Ce ai?

DOICA

Amar de noi! E mort, e mort, e mort! Suntem pierdute, draga mea, pierdute! O, vai! S-a isprăvit! S-a dus! E mort!

JULIETA

Ce? Poate cerul fi aşa de crud?

DOICA

Romeo, poate chiar când cerul nu! Romeo! Doamne cine-ar fi crezut! Romeo!

JULIETA

Eşti un diavol, de mă chinui Aşa? Asemeni chin cumplit ar face Să urle pe-osândiții din gheena! S-a omorât Romeo? Spune! Dacă E mort, zi: da; de nu, zi: nu!

O vorbă Decide între chin şi fericire!

DOICA

Cu ochii mei, vai, rana i-am văzut-o Aici la piept, - la pieptul lui viteaz! O, bietul trap însângerat, o, bietul Trup fără viață! Palid, palid, palid. Cum e cenuşa şi mânjit de sânge! Am leşinat când l-am văzut aşa.

JULIETA

Vai, frânge-te, tu inimă rămasă Pe drumuri! Ochi, intrați în închisoare, Lipsiți pe veci de razele de soare! Prefă-te, humă păcătoasă-n humă! Nu mai mişca... O, moarte, vino, du-mă Alături de Romeo, în sicriu!

DOICA

O, Tybalt! Tybalt! Bunul meu prieten! Viteze Tybalt! Mândre gentilom! De ce am mai trăit să te văd mort?

JULIETA

Ce-i vijelia asta care bate De pretutindeni? E ucis Romeo? Tybalt e mort? Tybalt, scumpul meu văr? Romeo, soțul şi mai scump? Atunci Răsune surla zilei de apoi! Cine-ar trăi, vai, după aceştia doi?

DOICA

Tybalt e mort, Romeo surghiunit! Romeo l-a ucis şi e-n surghiun!

JULIETA

O, Doamne! Doamne! Mâna lui Romeo Făcu să curgă sângele...

DOICA

Aşa!

Amar de noi! Ea l-a vărsat, - ea, ea!

JULIETA

O inimă de şarpe-n ochi de floare? A stat vreun zmeu într-un palat mai falnic? Frumos tiran! Demon cu chip de înger!

86

Şoim (ară gheare! MieJ CU colți de]UD **Canalie** cu chip dumnezeiesc! P

De-a dreptu-ntors tot ce fi n*r Sfânt blestemat! Miî T

Când a, sădit acest demonic suflet In raiul pieritor al unui trup **Aşa** de dulce? A mai fost Vreo carte Aşa frumos legată **şi** mai pilrl **De urâţenii? Câtă-nşelăciune** Intr-un castel aşa strălucitor!

DOICA

JULIETA

ArzH limba

JULIETA

V0rbi

0** aici: băutură „

'are, rachiu.

87

Sărmane soț, te-ar cuvânta de bine Când chiar şi eu, de patru ore-abia Femeia ta, te-acopăr de ruşine! Dar, răule, de ce-ai ucis pe Tybalt? Fiindcă el voia să te ucidă! întoarce-vă-ți, o lacrimi, la izvor; Tributul vostru-l datorați durerii Şi din greşeală-l dați voi bucuriei! Trăieşte soțul meu care-a ucis Pe Tybalt, care vruse să-l ucidă! Atunci e bine: pentru ce mai plâng? Am auzit o vorbă mai cumplită Decât că Tybalt e ucis, o vorbă Ce mă sugrumă: de-aş putea s-o uit! Dar ea-mi apasă gândul cum apasă Păcatul gândul unui păcătos! Ah, vorba: «surghiunit», «e în surghiun», Omoară zece mii de Tybalți! Moartea Acestuia era destulă jale! De este drept că o nenorocire Nu vine niciodată singură, Ci trage după ea şi alți tovarăşi, De ce cu vestea: «Tybalt este mort» Ea nu mi-a spus: e tata, mama sau Sunt amândoi - durerea mi-ar fi fost La fel de mare... Dar să-mi spună după: «Tybalt e mort» - «Romeo e-n surghiun», Rostind aceasta, tata, mama, Tybalt, Romeo, Julieta - toți sunt morți! «Romeo surghiunit», acest cuvânt Nu poate să-l cuprindă nici un gând, Un lucru tară țintă, fără scop... O, numai-n moarte aş putea să-ngrop Durerea mea şi nu-i cuvânt s-o spună. Dar unde-i mama, tata, doică bună?

88

DOICA

Plâng şi bocesc pe Tybalt. Vrei să-i vezi? Te duc la ei.

JULIETA Cu lacrimile lor îi spală rana. Ale mele însă, Când ale lor se vor usca, vor plânge Surghiunul lui Romeo-al meu. Ia scara. Sărmană scară, cum te-a înşelat, Ca şi pe mine, soarta lui Romeo! Te socoteam că-i vei deschide drum Spre patul meu, şi mor mireasă-acum,

Şi văduvă fecioară; mi-a fost dat

în patul nunții mele nepătat,

Nu Romeo, ci doar cumplita moarte

De fecioria mea să aibă parte.

DOICA

Mergi în iatac, ți-aduc eu pe Romeo Ca să te mângâie. Ştiu unde este, Romeo-al tău va fi aici deseară, El este-ascuns la fratele Lorenzo.

JULIETA

Găseşte-mi-l şi dă-i acest inel, Şi spune-i sa alerge scumpul meu, Aici, la cea din urmă despărțire.

SCENA A ITI-A

,LO

CHILIA

LORENZO

Romeo, vino! Vino, om fricos! Restriştea grea s-a-ndrăgostit de tine Şi cu ursita rea eşti logodit.

ÎEO

89

ROMEO

Ce veste, tată? Prințul ce osândă Mi-a dat? Cum se numeşte oare noua Nenorocire care mă pândeşte Şi n-o ştiu încă?

LORENZO

Eşti aşa deprins,

O, fiule, cu-aceşti tovarăşi jalnici, Că nu mă tem să-ți spun osânda lui.

ROMEO

Nu e osânda zilei de apoi?

EORENZO

îți dete o pedeapsă mai uşoară:

Nu moartea trupului, ci doar surghiunul.

ROMEO

Surghiunul? Fie-ți milă, spune: moartea! Surghiunul e mai fioros ca moartea. O, nu mai spune vorba de «surghiun».

LORENZO

Eşti numai din Verona surghiunit Şi lumea-i largă, mare.

ROMEO

Nicăierea

Nu-i lume în afară de Verona! Ci numai chinul veşnic, iadul doar. Gonit de-aici, sunt izgonit din lume, Şi-acest surghiun e moartea: tu, de-aceea îi dai un nume fals. Zicând surghiun Cu bardă de-aur îmi retezi tu capul, Zâmbind de gluma care mă ucide!

90

LORENZO

O, greu păcat! O, nerecunoştința! Greşeala-ți după legi înseamnă moarte Şi pentru tine numai, bunul duce Nesocoteşte legile, schimbând Această neagră vorbă în surghiun... Nu vezi aici înalta-i îndurare?

ROMEO

Nu îndurare, chin numai. E cerul

Aici, unde trăieşte Julieta,

Şi-oricare câine, mâță, şoricel,

Cel mai nevrednic chiar în cer trăieşte

Şi poate s-o privească-n față - numai

Romeo nu! Mai multă trecere,

Mai multe drepturi şi mai multă cinste

Au muştele de hoit, decât Romeo!

Căci ele pot atinge-acele albe

Minuni de scumpe mâini şi pot să fure

Cereasca fericire de pe buze-i,

Ce se-nroşesc cu focul cel vestalic,
Ca de-un păcat al sărutării date.
Aceasta pot chiar muştele s-o facă,
Eu însă nu, eu trebuie să fug, -
Sunt liberi toți, doar eu sunt surghiunit.
Şi tot mai spui că nu-i surghiunul moarte.
N-ai vreo otravă, vr-un pumnal tăios,
Un chip de-a mă ucide-oricât de josnic,
Dar - surghiunit? O, mort, nu surghiunit!
Călugăre, cei blestemați în iaduri
Rostesc urlând acest cuvânt, - n-ai suflet
Tu, omul sfânt, tu sfetnicul cucernic,
Duhovnicul şi bunul meu prieten,
De mă zdrobeşti cu-acest cuvânt «surghiun»?
LORENZO
Nebun cu mintea de copil! Ascultă!...
9]
ROMEO
Vrei să vorbeşti iar tot despre surghiun!
LORENZO
Ba vreau să-ți dau o armă împotrivă-i.
Filosofia, laptele cel dulce
Al celor oropsiți, te va hrăni
Şi te va mângâia-n surghiunul tău!
ROMEO
Iar spui «surghiun»? Ci dă-o la pustia
Filosofia! Când filosofia
Nu poate să creeze-o Julietă,
Să mute-oraşul, nici să schimbe-osânda,
Atunci ea nu e bună de nimica,
Ea n-are rost, nu-mi mai vorbi de ea.
LORENZO
Văd bine că nebunii n-au urechi!
ROMEO
La ce? Când înțelepții nu au ochi?
LORENZO
Stai să vorbim puțin de starea ta.
ROMEO
Nu poți vorbi de ceea ce nu simți. De-ai fi ca mine tânăr; .lulieta Iubita ta, de-un ceas a ta soție Şi Tybalt mort, îndrăgostit ca mine, Ca mine surghiunit:

atunci, da, Ca mine ai vorbi, ți-ai smulge părul, Te-ai arunca pe jos ca mine-acum, Spre a-ți lua măsură pentru groapă!... *(Bate la uşă)*

LORENZO

Sus!... Bate cineva... Ascunde-te, Romeo!

ROMEO

Nu, decât doar dacă ceața Suspinelor acestei inimi poate De ochii curioşi să mă ferească. *(Bate din nou)*

LORENZO

Auzi?... Iar a bătut?... Cine-i acolo? Ridică-te, Romeo... Te vor prinde... Sus!... Iute! în odaia mea de lucru! îndată... viu... Ce nebunie, Doamne! Da, viu... viu... Cine bate-aşa de tare? De unde eşti?... Ce vrei?

DOICA

Dă-rni drumu-n casă. Şi spun atunci: domnița Julieta, Stăpâna, m-a trimis...

LORENZO

Bine-ai venit! *(Intră doica)*

DOICA

O, taică sfinte! Spune-mi, taică sfinte, Romeo, soțul doamnei mele, unde-i?

LORENZO

Colea, trântit pe scânduri, beat de lacrimi!

DOICA

Aidoma cu doamna mea, săracu'! Aidoma!

93

LORENZO

O, înrudire-a jalei!

DOICA

Aidoma ca el şi dânsa zace:

Se zbate, geme; geme şi se zbate...

Hai, scoală, scoală, dacă eşti bărbat!

Ridică-te de dragul Julietei!

Se poate să te pierzi aşa cu firea?

ROMEO

Vai, doică!

DOICA

Moartea pune cap la toate.

ROMEO

Vorbeai de Julieta mea? Ce face? Nu mă blestemă ca pe-un ucigaş -Că am

pătat c-un sânge-aşa de scump Copilăria fericirii noastre? O, unde e, ce face şi ce zice, Ce spune dulcea, tainica-mi soție De biata noastră dragoste sfărmată?

DOICA

Nimic nu spune, plânge şi iar plânge, Cade pe pat, apoi iar se ridică Şi strigă: Tybalt! Strigă-apoi: Romeo! Şi cade iar...

ROMEO

De parcă numele-i Ar scapără din arma ucigaşă Şi-ar omorî-o, cum l-a omorât Cu brațul lui pe Tybalt... Călugăre, Ştii tu în care mârşav loc ascunde

Acest schelet numele meu? O, spune-mi, Vreau să stârpesc duşmanul în viespar!

LORENZO

Opreşte mâna ta nelegiuită!
Bărbat eşti tu? - «Da» trupul tău răspunde,
Dar femeiesc ți-e plânsul şi pornirea-ți
SaJbatecă-i de fiară fără minte!
Chip de bărbat cu suflet de femeie,
Amestec monstruos din amândouă,
Tu mă-nspaimânți! Mă jur pe rasa mea!
Credeam că ai un strop de judecată!
L-ai omorât pe Tybalt? Vrei acum
Prin ura ta nebună împotrivă-ți
Să te omori tu însuți şi s-omori
Femeia ce prin tine doar trăieşte?
De ce să ocăraşti pământul, cerul
Şi naşterea-ți? în tine câteşitrele
Unitu-s-au şi vrei să le stârpeşti?
O, dar tu pângăreşti fără ruşine
Iubire, frumusețe, spirit, tot
Ce ai, ca un netrebnic cămătar,
în loc să-ți faci din ele o podoabă.
Căci trupul tău e-un searbăd chip de ceară,
Dacă-i lipsit de-un suflet de bărbat.
Iubirea ta-i sper/ură, dac-omoară
Pe aceea căreia i-ai jurat credință;
Şi spiritul, ce-ar trebui să fie
Podoaba trupului şi a iubirii,

Nepricepând cum să se poarte-n viață,
Ia foc din vina neghiobiei tale
Ca pulberea de puşcă-n punga unui
Soldat nesăbuit, şi să te ucizi
Cu ceea ce ți-i dat ca să te aperi.
Ridică-te, fii om: căci Julieta
Trăieşte, ea, de dragul cărei' tu
Zăceai ca mort: şi-aceasta e-un noroc.
94
95
Pe tine Tybalt vru să te ucidă,
Tu l-ai ucis: şi-aceasta-i iar noroc.
Prietenă ți-e legea, că-ndulceşte
Osânda morții în surghiun, şi-aceasta
Nu-i mai puțin noroc. De pretutindeni
Te-mbie fericire, însă tu,
Ca un copil cu toane, alintat,
Te cerți cu soarta şi iubirea ta:
Ia seama că aşa, sfârşeşti urât.
Mergi de-ți găseşte cum ați hotărât,
Iubita, urcă în iatacul ei
Şi mângâie-o, dar n-aştepta străjerii
Să prindă veste, până ce să pleci,
Că nu mai vii în Mantaua în veci,
Acolo unde cată să rămâi
Pân' ce-om găsi prilejul potrivit
De-a da-n vileag a voastră cununie
Şi-a împăca pe-ai voştri implorând
Iertarea de la ducele, şi când,
Te vei re-ntoarce-apoi de mii de ori
Mai fericit, de cum pleci azi de trist...
Tu, doică, du-te, du-te înainte,
Salută pe stăpâna ta din parte-mi
Şi spune-i să trimită la culcare
Pe toți ai casei, un prilej de care
Sunt bucuroşi, că-s toți zdrobiți de jale...
Romeo te urmează...

DOICA

O, toată noaptea-aş fi putut să stau S-aud aşa povețe înțelepte! *(către Romeo)* Mă duc să-i spun stăpânei să te-aştepte.

ROMEO

Da, du-te şi să-i spui prea dulcei mele Să **fie** gata să mă dojenească.

96

DOICA

Poftim inelul care mi l-a dat Stăpâna pentru dumneata, signore, Grăbeşte-te şi vezi sa nu-ntârzii... *(Doica pleacă).*

ROMEO

Ah, simt că viața-ncepe-a se trezi Din nou în mine...

LORENZO

Du-te... Noapte bună! Şi nu uita că viața ta e-n joc: Sau pleacă mai-nainte ca să fie Schimbată straja sau, de nu, în zori, Schimbat de haine; şi rămâi pe urmă La Mantaua în linişte. Eu caut Pe servitorul tău ce-ți va aduce Din vreme-n vreme orice veste care Te poate bucura... Acuma du-te! Dă-mi mâna... Noapte bună!...

ROMEO

Ah, mă cheamă O fericire mai presus de toate, Altminteri n-aş pleca aşa de iute Decât cu întristare de la tine. Rămâi cu bine.

SCENA A IV-A

O CAMERĂ ÎN CASA CAPVLET, CONTESA

A , CAPULET

A **fost** o-mprejurare-aşa de tristă Ca n-am avut răgaz, **iubite** conte

97

Să prevestim copila. Ea ținea Nespus de mult la vărul ei Tybalt. Şi eu... Dar omul s-a născut să moară. Acu-i târziu; - ea nu se mai coboară; Plăcerea doar de-a sta cu dumneata, Mă ține treaz, altminterea de-un ceas Eram în pat.

PARIS

Fireşte vremea morții Nu-i vremea priincioasă* de pețire. Contesă, noapte bună... şi-ale mele Omagii fiicei voastre...

CONTESA CAPULET

Mâine sper

Să pot vorbi cu ea: în noaptea-aceasta Prea-i zăvorâtă în durerea ei.

CONTELE

Sir Paris, eu aş pune rămăşag Că fata mea te are foarte drag, In toate-o ştiu supusă şi cuminte... Nevastă, treci la ea mai înainte De-a te culca, şi spune-i de iubirea Lui Paris, şi să-i spui, ia seama bine, Pe miercurea ce vine... Ce-avem azi?

PARIS

Luni, nobil conte...

CAPULET

Luni... aşa! aşa!

Prea bine... Miercuri prea ar fi devreme!... Să zicem joi... Să-i spui atunci ca joi

* *Priincios:* (pop.) prielnic, favorabil. 98

O va conduce Paris Ja aJtar.

Hai, conte? Graba aceasta îți convine?

O facem pe tăcute între noi

Şi câțiva cunoscuți, căci înțelegi,

E proaspăt încă doliul, şi poate

S-ar crede că la ruda noastră Tybalt

N-am prea ținut, de facem nuntă mare...

Vreo şase-şapte oaspeți, prin urmare,

Şi e de-ajuns... Cum ți se pare joi?

PARIS

Aş vrea să fie, conte, joi, chiar mâine.

CAPULET

Bun, aşadar pe joi, am zis, rămâne.

Nevastă, înainte de culcare

Treci pe la Julieta şi îi spune

Să fie gata pentru ziua nunții... Mergi sănătos, iubite conte... Hei! Lumină în iatacul meu! O, Doamne, E-aşa târziu că poate să se spună Curând că e devreme... Noapte bună! *(Ies)*

SCENA A V-A

IATACUL LULIETEI ROMEO ŞIJULIETA LA FEREASTRĂ

JULIETA

Vrei să şi pleci? Departe-i ziua încă!

Privighetoarea fu, nu ciocârlia

Ce-ți săgeta auzul sperios.

Ea cântă noaptea colea, între rodii...

O, crede-mă, iubitul meu, a fost

Privighetoarea...

99

ROMEO

Ciocârlia fu...

Ea, care-i solul dimineții, nu Privighetoarea... Vezi, iubita mea, Lumina cea pizmaşă ce tiveşte* Şi norii îi desparte-n răsărit. Şi-a mistuit opaițele noaptea, Pe culmile ce fumegă răsare Voioasa zi... Atârnă de plecare Viața mea. Intârzierea-i moarte!

JULIETA

O, nu-i lumina zilei, nu-i, iubite, E-un meteor ce soarele-l trimite Ca purtător de torță-n noaptea-aceasta, Să-ți lumineze-n drum spre Mantaua!.. Rămâi dar: nu-i nevoie să pleci încă...

ROMEO

Da, lasă-i să mă prindă şi să mor! Mor împăcat, fiindcă tu mi-o ceri! Nu-i ochiul dimineții-n zarea sură, E-un pal reflex al frumuseții Cynthiei; Nu-i ciocârlia ale cărui triluri Departe peste capetele noastre Fac să răsune bolțile albastre! Plecarea-i cea mai groaznică durere, Zăbava-i fericire... Vino, moarte, O, vino, dacă Julieta cere... Iubito, nu-i aşa? Hai să vorbim, Să povestim, - că ziua e departe.

JULIETA

E zi, e zi! Fugi! Du-te. Pleacă-n pripă E glasul ciocârliei care țipă

* *A tivi:* (aici) a mărgini, a contura, a desena contururile cu altă culoare. 100

Aşa strident în note ascuțite... Spuneai că-n glasul ei e armonie?..,' Dar nu-i, deoarece el ne dezbină... [mtm0U^.

Şi se mai spune despre ciocârlie

Că ea cu hâda broască-şi schimbă ochii ?

De ce nu ar schimba mai bine glasul!

Că ea te smulge, vai, de lângă mine...

Şi chiotele ei, când ziua vine,

Te-alunga ca un corn de vânătoare...

O, du-te!... S-a făcut lumină mare,

Tot mai lumina...

ROMEO

Cum? Tot mai lumină! Tot mai pustiu şi tot mai întuneric!... *(Intră doica)*

'£ȚEA1 vN GOG/V

Stăpâna!

Ce-i?

DOICA JULIETA

DOICA

Doamna contesă...

JULIETA

DOICA

sus.latme... Luat, seama Copii, ca lumea-ncepe-a se trezi Prin casa...

(Iese)

JULIETA

Zboară, viața, intra, zi!

Mama?

820105

ROMEO

Cobor: o sărutare, cea din urmă! *(Coboară)*

JULIETA

O, te-ai şi dus?... Te-ai dus, iubitul meu, Amic şi soț! Romeo, dă-mi de ştire In fiecare ceas de peste zi! O clipă chiar cuprinde multe zile; Ah, socotind aşa, voi fi bătrână, Pân' voi vedea iar pe Romeo-al meu!

ROMEO

Rămâi cu bine! îmi voi da silința Să ai din parte-mi, adorato, ştiri...

JULIETA

O, crezi că ne vom mai vedea vreodată!

ROMEO

Nu mă-ndoiesc şi toată suferința Ne va sluji spre sfinte amintiri...

JULIETA

O, Doamne, am urâte presimțiri... îmi pare, cum te văd, acolo, jos, Că zaci în fundul unei groape, mort... Eşti palid tu, ori ochiul mă înşală?

ROMEO

Şi tu, iubito-mi pari aşa de pală: Durerea e ce sângele ni-l bea... *(Iese).*

JULIETA

Norocule! tu treci drept nestatornic, Dar dacă eşti aşa, o, ce vei face Cu el aşa de credincios şi dornic?

Fii nestatornic aşadar, noroace! Să pot spera ca nu-J vei ține mult Şi mi-l trimiți iar înapoi...

CONTESA CAPULET *(Dinăuntru)*

Eşti trează. Copila mea?

JULIETA Cine mă strigă? Mama?

La oră-aşa târzie ea veghează,

Ori s-a trezit aşa de timpuriu?

Dar ce-o aduce oare acum la mine? *(Intră contesa Capulet)*

CONTESA CAPULET Ce faci tu, Julieto?

JULIETA Nu mi-e bine.

CONTESA

Tot mai boceşti pe vărul tău? Cu lacrimi Ai vrea să-l scoți din groapă şi să-l speli? Chiar de-ai putea, nu poți să-l mai învii, Deci lasă jalea, care-i o dovadă De multă dragoste, prea multă jale Arată însă-o minte cam neroadă.

JULIETA Ma doare, mamă, lasă-mă să-l plâng!

CONTESA

Te doare, însă n-o să-l mai Pe cel pierdut...

revezi

103

JULJETA

Nespus de mult mă doare, De-aceea vreau sa plâng fără-ncetare!

CONTESA

Copila mea, nu-l plângi atât pe el, Ci pentru că e încă viu mişelul Ce l-a ucis pe Tybalt!

JULIETA

Ce mişel?

CONTESA

Romeo!

^ JULIETA *(aparte)* între un mişel şi el

Sunt depărtări de leghe! *(tare)*

Dumnezeu

Să-l ierte-aşa precum îl iert şi eu!

Şi tot nu-i om pe lume să mă facă

Mai mult ca el să plâng...

CONTESA

Desigur, dacă Trăieşte încă-acel nelegiuit...

JULIETA

Da, dac-aceste mâini nu-l pot ajunge! Oh, singură aş vrea să mă răzbun!

CONTESA

N-ai grijă, că-l ajunge răzbunarea! Să nu mai plângi. Trimit pe cineva La Mantaua, unde-i ascuns fugarul Şi-acela-i va sluji* o băutură,

* *Va sluji:* (aici) va oferi, va servi. 104

L

Ce-l va porni pe urmele lui Tybalt,

Cât mai curând... şi-atunci vei fi-mpăcată.

JULIETA

Nu pot fi împăcată-n adevăr Eu cu Romeo, dacă... nu-l văd... mort Mi-e sufletul de jale după Tybalt!... Ah, de-ai putea găsi pe unul care Să-i dea otrava, eu cu mâna mea Aş mesteca-o, mamă, ca Romeo S-adoarmă-n pace-ndată ce-o lua-o. Cât sufăr, vai, când îi aud de nume, Şi că nu pot s-alerg şi să-l găsesc Şi să-mi răzbun iubirea ce-o purtam Iubitului meu văr, pe trupul celui Ce l-a ucis...

CONTESA

Găseşte tu mijlocul, Eu omul îl găsesc de bună seama. Şi-acum ți-aduc o veste bună, fată!

JULIETA

în vremi aşa de triste e-aşteptată

Cu drag o veste bună. Spune-o mamă!

CONTESA

Copila mea iubită, ai un tată Prevăzător: dorind să-ți risipească Tristețea cruntă-a zilelor aceste, A pus la cale-aşa, fără de veste, O sărbătoare veselă la care Nu te-ai gândit, nici mie nu-mi trecea Măcar prin minte...

JULJETA

O, ce bine-mi pare! Şi când e, mamă, vesela serbare?

105

CONTESA

Nu mai departe decât joi, copilă, Veni-va mândrul, tânărul, frumosul Şi nobilul sir Paris să te ducă Pe tine, ca mireasă fericită, în Domul lui San-Piedro la altar.

JULIETA

Nu, mă jur pe Domul lui San Piedro Şi pe San Piedro chiar, n-o să mă ducă Mireasă fericită la altar! Mă mir de-atâta zor să iau de soț, Pe-un om ce n-a venit să-mi ceară mâna! Să-i spui iubitului meu domn şi tată, Că încă nu-s de măritat, şi dacă Ar fi să mă mărit, vă jur, mai bine Iau pe Romeo, ce-l urăsc, cum ştiți, Decât pe Paris. Iat-o noutate în adevăr!

CONTESA

Uite-l pe tatăl tău!

Poți deci să-i spui tu însăți şi-o să vezi Ce bucurie-i faci cu spusa ta.

(Intră contele Capulet)

CAPULET

Când soarele apune, pică rouă; La moartea însă a băiatului Fratelui meu, tot plouă şi iar plouă! Eşti streaşină, copilă? Tot în lacrimi? Şi tot potop? - Din mica ta făptură închipui mare, barcă şi-uragan, Căci ochii tăi într-una au reflex Şi flux ca marea... Barca-i trupul tău, Ce-noată-n val de sare... Uraganul Oftărilor cu lacrimile tale,

106

Luptând tară de preget, vor zdrobi, De nu s-alină tot ca prin minune, Sărmanu-ți trup bătut de-aşa furtună... Cum stăm, nevastă? Ai? I-ai spus copilei Ce-am pus la cale?

CONTESA Da, dar ea nu vrea. îți foarte mulțumeşte. Vrea mai bine Să fie logodită cu mormântul.

CAPULET

Femeie, nu-nţeleg, nu te-nţeleg.

Ce? Cum nu vrea? Asta-i recunoştinţă?

Nu-i mândră, nu se simte fericită,

Nevrednica de ea, c-am izbutit

Sa-i dăm de soţ un om aşa de vrednic?

JULIETA

Nu-s mândră, însă recunoscătoare Ca v-aţi gândit. Eu mândră n-aş putea Să fiu în veci de ceea ce urăsc; Dar pentru ura însăşi, când purcede Din dragoste, sunt recunoscătoare.

CAPULET

I-auzi! I-auzi! Ce vorbe mari! Ce-i asta?

«Nu mândră», «recunoscătoare» şi

«Nu-s recunoscătoare»... Ia ascultă!

Nu-mi face nazuri... mă-nţelegi, fetico?

Găteşte-ţi picioruşele mai bine

Să mergi cu Paris joia care vine

La Domul lui San Piedro, căci altfel

Am să te duc pe targa pân-acolo!

Să pleci din ochii-mi, spurcăciune! Pleacă,

Neruşinata, chip de ceara! Du-te!

107

CONTESA Vai, ţi-ai ieşit din minţi, bătrâne'.'

JULIETA

Tata,

Cad în genunchi şi te implor, ascultă, îndură-te, o vorbă numai!

CAPULET

Du-te

Şi spânzură-te, cap fără de minte! Ţi-o spun: joi la biserică!... De nu, Să piei din ochii mei pe totdeauna! Nu spune, nu vorbi, nu mai răspunde! Taci. Mă mănâncă palma... Ei, nevastă, Ne fericeam că Dumnezeu ne dete O fată numai, dar acum vedem Că e prea mult şi una, şi-i blestem Să-ţi deie Dumnezeu astfel de fete! Piei, ticăloaso!

DOICA

Dumnezeu s-o ţie, Dar nu-i frumos s-o cerţi aşa, stăpâne!

CAPULET

De ce, mă rog, cucoană-nţelepciune? Cumătră prevedere, taci din gură! Mergi şi le spune astea la cumetre!

DOICA

Dar ce spun eu aşa de rău? N-am voie Nici să vorbesc?

CONTESA

CAPULET

ână javră, ta< Nu-i vreme-acuma de tocat palavre!

Bătrână javră, taci!

Eşti prea aprins!

CAPULET Of, Dumnezeule!

Pe legea mea, mă scoate din sărite. Zi, noapte, orişiunde, orişicând, Veghind, muncind, am fost mereu cu gândul S-o fericesc şi i-am găsit acum O rudă chiar a casei princiare, Frumos şi tânăr, neam ales şi mare Şi plin de însuşiri cavalereşti, Un om cum n-ai altcum să ți-l doreşti, Şi vine-acum acest copil netot Şi-n loc să zică: «bogdaproste, soartă» Ea zice: «Eu nu vreau bărbat, nu pot Să mă mărit. Prea tânără-s. Mă iartă». Nu vrei să te măriți? Nu? Foarte bine! Mergi unde-ți place! Nu mai sta la mine! Să ştii că nu glumesc! E-aproape joia: De vrei să fii cuminte, să-mi faci voia, Vei lua pe Paris de bărbat, de nu, Mergi, umblă la cerşit şi mori pe drumuri, Nu vreau să ştiu nimic, ți-o spun curat: Nimic nu-ți las din tot ce am. Gândeşte Şi crede că mă țin de ce-am jurat. *(Pleacă)*

JULIETA

Şi nu e milă-acolo sus, în ceruri Ca să privească-n jalea mea adâncă? O, dulce mamă, nu mă izgoniți! O lună doar, o săptămână încă... Sau patul meu de nuntă mi-l gătiți în groapa neagră unde Tybalt zace!...

CONTESA

Cu mine nu vorbi, eu n-am ce-ți face; Fă ce pofteşti. Cu tine-am încheiat-o. *(Pleacă)*

JULIETA

O, Doamne, doică, spune ce să fac? Bărbatul meu e pe pământ, şi-n ceruri Credința mea. Cum ar putea credința Să se întoarcă iarăşi pe pământ, Când soțul meu, nepărăsind pământul, Din ceruri n-o trimite? Spune, doică! Ajută-mă! Vai, cum se-ndură cerul Să-mpovăreze-o gingaşă ființă Cu-atât amar şi atâta suferință? O, zi-mi o vorbă bună! N-ai nici una? N-ai nici o mângâiere?

DOICA

Iată una:

Romeo-i dus şi mii sunt împotrivă-i; El nu se poate-ntoarce, spre-a te cere Şi, dac-o face, într-ascuns doar poate. Aşa stând lucrul deci, sunt de părere Să iai pe mândrul conte de bărbat. O, e un gentilom drăguț. Romeo Pe lângă el e-o zdreanță. Şoimul n-are Ochi mai frumos, mai limpede, mai verde, Ca Paris, fata mea. Afurisită Să fiu, de nu vei fi mai fericită Cu-al doilea, pentru că-i mult mai bine Ca cel dintâi, ori dacă nu, oricum Romeo doar e mort, e ca şi mort, Căci el, deşi trăieşte, nu te are!

JULIETA

Vorbeşti din inimă?

110

dU> sa ma

DOICA

Ba§i din suflet! Dumnezeu!

JULIETA

Amin!

Ce-ai spus?

DOICA

JULIETA

M-ai mângâiat nevoie mare. Te du şi spune mamei că mă duc La fratele Lorenzo, ca să cer Iertare că l-am supărat pe tata, Şi ca să-mi deie sfântul dezlegarea...

DOICA

Prea bine faci! Mă duc. Mă duc. Sunt gata. *(Pleacă)*

JULIETA *(Singură)* Bătrână blestemată, îndrăcită! E vreun păcat mai mare ca acesta De-a mă-ndemna să-mi calc acum cuvântul, Sau să-mi bârfesc cu mii de-ocări bărbatul, Pe care-l preamărea aceeaşi gură De mii de ori?... în lături, sfetnic rău! Nu mai ascult de sfaturile tale. La schimnic poate aflu ajutor, De nu, o, Doamne, dă-mi puteri să mor! *(Iese)*

în chilioara mea...

112

ACTUL IV

SCENA I

CHILIA FRA TELUILORENZO - LORENZO ŞI PARIS

LORENZO

Pe joi spuneaţi? E prea scurt termen, conte.

PARIS

E tata socru care vrea aşa:

Nu vreau prin amânări să-i stâmpăr graba.

LORENZO

Spuneaţi că nu ştiţi încă voia fetei. Acesta nu e drumul drept, nu-mi place.

PARIS

Ea-şi plânge încă vărul, şi de-aceea ^

Nu i-am vorbit prea multe de iubire, Nu râde-n casa lacrimilor Venus. Dar tată] ei, intrat la griji, văzând-o Aşa de stăpânită de durere, Prevăzător, vrea să grăbească nunta, Spre-a potoli acest potop de lacrimi, Şi toate câte-acu-n singurătate O dor, vor tî-n curând înlăturate Intrând în lume... Iată ce ne face Să n-

amânăm această cununie...

LORENZO *(Aparte)* O, de n-aş şti de ce trebuie amânată!

(Tare) Priveşte, conte, vine domnişoara

W

Soția mea!

(Intră Julieta)

PARIS

Bine-ai venit

JULIETA Signore, poate fi Aceasta numai după cununie.

PARIS

Joi, poate - aceasta trebuie să fie!

Ce trebuie va fi.

JULIETA

LORENZO

Fără-ndoială

u . PARIS

Veniți la schimnic pentru spovedire?

JULIETA

De-aş da răspuns, m-aş spovedi chiar vouă.

PARIS Sa **nu-i** ascundeți dacă vă sunt drag.

JULIETA La-rm este drag eu vouă nu v-ascund.

PARIS

Nici lui nu-i veți ascunde că vi-s drag.

JULIETA

Dac-o voi spune-o când veți fi plecat t mai de preț de cum v-aş spune-o-n'față

PARIS

Vai, fața ta, sărmana, e brăzdată De lacrimi.

JULIETA

Totuşi lacrimile mele N-au nici un merit: fața mea avea Un merit foarte mic şi tară ele.

PARIS

Acest răspuns îi face rău mai mult Ca lacrimile...

JULIETA Nu-i o calomnie, E adevărul ce mi-l spun în față.

PARIS A mea e fața ce-o calomniezi...

JULIETA

Se poate, căci ea nu-i a mea...

(Către Lorenzo)

Ce crezi,

Ai vreme-acum, cucernicul meu tată, Ori mai târziu să viu, pe la vecernie?

LORENZO

Am vreme-acum, fiica mea-ntristată! Fii bun signore, şi ne lasă singuri.

PARIS

O, mă ferească Dumnezeu să tulbur Evlavia... Joi, Julieta, viu; Primeşte-această sfântă sărutare. *(Pleacă)*

JULIETA

închide uşa, şi pe urmă, vino Să plângi cu **mine;** toate s-au sfârşit!

LORENZO

Ah, Julieta, ştiu amarul tău;

Da, l-am aliat şi sunt ca scos din fire.

Tu trebuie, şi fără-ntârziere,

Joi să-nsoţeşti pe Paris la altar.

JULIETA

Nu-mi spune, tată, c-ai aflat aceasta, De nu-mi poţi spune şi cum s-o împiedic, De nu-i în stare-nţelepciunea ta Să-mi vină-n ajutor, atunci aprobă înţelepciunea hotărârii mele: Acest pumnal mă mântuie de toate! Căci Dumnezeu uni inima mea Cu-a lui Romeo, tu a noastre mâini; Şi mai-nainte ca această mână Ce-ai pus-o tu în mâna lui Romeo Să poată întări alt legământ, Sau inima mea dreaptă să se-ntoarcă Cu viclenie de sperjur spre-un altul -Aceasta-aici le face lor dreptate! Deci dă-mi un sfat, dar dă-mi-l chiar acum, Din viaţa ta cea plină de-ncercări, -De nu, atunci pumnalul sângeros Va hotărî-ntre soarta mea amară Şi viaţa mea, de cumva anii tăi Cu-nţelepciunea lor nu vor găsi Cu cinste-adevărată o scăpare. Deci vino-mi, dacă poţi, în ajutor Cu sfatul tău, - de nu, mă voi ucide!

LORENZO

Opreşte, fata mea! întrezăresc Ca o nădejde, - dar aceasta cere

114

115

O faptă tot atât de disperată Ca şi aceea ce-am vrea s-o-mpiedicăm. De simţi tăria să te-omori mai bine, Decât să iei pe Paris de bărbat, Nu mă-ndoiesc că vei primi atunci Ceva ca moartea, tu ce eşti în stare Spre-a rămâne cu cinstea nepătată, Să-mbrăţişezi chiar moartea-adevărată. De ai curaj s-o faci, pot să te-ajut.

JULETA

Decât să iau pe Paris, porunceşte-mi Să sar din vârfu-acelui turn, să merg Pe drumuri cu tâlhari, să dorm cu şerpii, Şi-aruncă-mă-n cătuşe printre fiare! Mă-nchide noaptea-ntr-un cavou cu oase Ce huruie cu scăfârlii hidoase; Cu putrede ciolane; porunceşte-mi Să mă cobor, de vie, în mormânt; Mă-nfioram când auzeam

acestea, -Dar tară groază, fără şovăire, Le-aş face, numai să rămân soția Fără prihană-a dulcelui meu soț!

LORENZO

Bun; du-te acasă veselă şi spune Că iei pe Paris. Mâine-i miercuri. Cată Să întocmeşti aşa, ca mâine seară Să te-odihneşti tu singură, şi doica Să nu doarmă-n iatacul tău cu tine. Ia filtru-acesta, când te vei culca, Şi dă pe gât tot sucul lui de ierburi; îndată vei simți atunci prin vine Un rece şi adormitor fior... Iar pulsul tău va înceta de-a bate, Şi nici răsuflet, nici căldura ta Nu vor vădi că mai trăieşti; pe-obraji

116

Şi buze trandafirii vor păli Ca palida cenuşă, şi-o perdea Pe-a ochilor ferestre-ți va cădea, Ca moartea când închide zarea vieții, Tot trupul tău, lipsit de mlădiere Va-nțepeni-înghețat parc-ar fi mort... în starea aceasta, ca icoană-a morții, Vei aştepta tu douăzeci şi patru De ceasuri şi te vei trezi apoi Ca dintr-un somn uşor. Când mirele Veni-va dimineața să te strige Din aşternut, tu zaci acolo moartă. Atunci - precum e datina la noi -Te-or duce-ntr-un sicriu descoperită, în rochie de mireasă, în cavoul Boltit în care dorm toți Capuleții... Tot într-o vreme, când te vei trezi, Romeo aflâ-n scris de planul nostru Şi-aleargă-aici. Noi aşteptăm ca tu Să te deştepți şi în aceeaşi noapte La Mantaua Romeo te conduce... Prin filtru-acesta scapi tu de ruşinea Ce te-amenință, numai dacă teama Şi nestatornicia femeiască Nu-ți vor slăbi curajul de-a-l sorbi.

JULBETA

O, da-mi-l! dă-mi-l!Şi nu-mi mai vorbi De teamă.

LORENZO

Ia-l şi mergi cu Dumnezeu, Fii hotărâtă. Eu trimit în grabă Scrisoare lui Romeo, printr-un frate, La Mantaua.

117

JULEETA

Iubire, dă-mi putere! Mă duc. Rămâi cu bine, scumpe tată! *(Pleacă)*

SCENA A II-A

O CAMERĂ ÎN CASA L UI CAPULET CAPULET, CONTESA CAPULET, DOICA ŞI SERVITORI

CAPULET

Să chemi toți musafirii scrişi aici *(Servitorul pleacă)*

Băiete, mergi, tocmeşte-mi douăzeci De meşteri bucătari.

AL DOILEA SERVITOR

Lasă că n-o să capeți bucătari răi, Măria Ta.

Că eu am să-i văd întâi dacă ştiu să se lingă pe deşte.

CAPULET

Ce fel de probă-i asta?

AL DOILEA SERVITOR

Hei, Măria Ta, prost bucătar ar fi acela care n-ar şti să-şi lingă deştele! De aceea cel care nu ştie, nu face parale pentru mine.

CAPULET

Haide, pleacă

(Servitorul pleacă)

E timpul scurt... şi-o să lipsească multe. Ce este?... Fata mea e la duhovnic?

Da.

DOICA

CAPULET Bine. Poate el o va aduce

La calea dreaptă. E-o-ncăpățânată! *(Intră .Iulieta)*

DOICA

O, ia priviți ce veselă se-ntoarce!

CAPULET Ei, diavol îndărătnic! Unde-ai fost?

JULIETA

Am fost acolo unde-am învățat Să-mi pară rău că m-am împotrivit Şi ție şi poruncii tale, tată, Şi unde prea cucernicul părinte Mi-a spus să-ți cad supusă la picioare, Ca să mă ierți. O, iartă-mă, te rog, Voi fi de-aici-nainte-ascultătoare.

CAPULET

Trimiteți, spuneți contelui aceasta, Chiar mâine vreau să vă cunun.

JULIETA

Pe conte

L-am întâlnit la fratele Lorenzo; I-am arătat tot ce-o iubire castă îngăduie-n hotarul bunei creşteri!

CAPULET

îmi pare bine; poți să te ridici...

Aceasta e cum trebuie să fie.

Aş vrea să văd numaidecât pe conte...

La naiba! Mergeți când vă spun şi-i spuneți

Să vin-aici!

(Pleacă un servitor) Pe Dumnezeu] meu, S-ar cuveni să-i mulțumim cu **toţii** Cucernicului, bunuJui părinte!

118

19

JULIETA

Hai, doică... vrei să vii-n iatac cu mine? Ajută-mi să vedem cam ce găteală M-ar prinde pentru ziua cea de mâine!...

CONTESA CAPULET .

Nu-i încă joi. Mai este vreme încă...

CAPULET

Mergi, doică, mergi cu ea. Mâine facem nunta. *(Julieta şi doica pleacă)*

CONTESA CAPULET

N-avem de toate şi ne-apucă noaptea.

CAPULET

Ce-mi pasă! Am să fac pe dracu-n patru Să meargă strună. Lasă tu, nevastă, Nu duce grijă! Mergi la Julieta, Şi-ajută-i la găteală, să se facă Frumoasă. Eu nu dorm în noaptea-aceasta, Eu fac pe gospodina astăzi... Hei! Picior de om pe-aici?... Atunci mă duc Chiar eu la conte, să-l vestesc de-acum, Că mâine-i nunta... Parcă sunt mai sprinten De când şi-a revenit în minți copila! *(Ies)*

SCENA A ffl-A

IA TACUL JULIETEI JULIETA ŞI DOICA

JULIETA

Da, da, toaleta asta-i mai frumoasă!... Fii bună, doică dragă, şi mă lasă în astă seară singură, că ştii Că trebuie mult să mă rog, ca cerul

Să fie-ndurător cu viața mea,

Ce, după cum ştii tu, e zbuciumată

Şi plină de păcat.

(Intră contesa Capulet)

CONTESA CAPULET

Eşti ocupată? Nu ai nevoie de-ajutorul meu?

JULIETA

Nu, dragă mamă, am ales găteala Şi tot ce-mi trebuieşte ca mireasă. De nu te superi deci, te rog, mă lasă în astă seară singură, şi ia Cu tine şi pe doică, doar aveți Destule de făcut şi toate-n grabă...

CONTESA CAPULET Tu culcă-te acum şi dormi, că ai Nevoie de odihnă. Noapte bună.

(Pleacă împreună cu doica)

JULIETA

Adio, mamă. Ştie Dumnezeu

De ne vom mai vedea! Ah, reci fiori

Mă furnică prin vine, ca şi cum

Căldura vieții m-ar lăsa de-acum....

Să le mai strig, să mă mângâie?... Doică!

Nu! Ce sa cate-aici? Eu singură

Va trebui să-mi joc lugubra scenă.

Fiolă, vin'!... Dar dacă băutura

Aceasta n-ar avea nici o urmare?
Atunci m-ar duce mâni la cununie?
Nu, nu, aceasta nu: n-are să fie!
(Aşează pumnalul lângă ea)
Stai tu aici... Ce?... Dar dacă-i otravă,
Pe care-o pregăti cu viclenie
120
121
Călugărul, să mor, ca nunta asta
Să nu-l dezonoreze?... Da, mă tem
Că este-aşa... Dar totuşi nu se poate.
Căci pururi el trecu drept om cucernic.
Cum, însă, dacă eu, culcată-n groapă,
Mă voi trezi-nainte ca Romeo
Să vină să mă caute? Ce groaznic
E gându-acesta! N-am să mă înăbuş
în boltă, -n gura otrăvită unde
In veci nu intră aer sănătos?
Şi de trăiesc, nu s-ar putea-ntâmpla
Ca moartea şi cu noaptea, însoțite
De spaimele acelui loc, cavoul
Boltit în care zac îngrămădite
De veacuri osemintele-ngropate
A tuturor străbunilor şi unde
Sub giulgiul proaspăt încă zace Tybalt
însângerat, şi unde, cum se spune,
La miezul nopții duhurile umblă:
Vai!... Vai! Se poate lesne întâmpla
Prea timpuriu să mă deştept, şi-atunci
Mirosul greu şi scrâşnetul asemeni
Cu-al mătrăgunei smulse din pământ,
Pe care muritorii când l-aud
înnebunesc, - , o dacă-mpresurată
De spaime - atunci nu mi-aş ieşi din minți,
Şi cu un os al unui mort străbun
Nu mi-aş zdrobi nebunul creier... Parcă
Zăresc pe Tybalt înotând în sânge,
Şi căutându-l pe Romeo... Stai!
O, Tybalt! Stai!... Aşteaptă-mă, Romeo!
Romeo, beau în sănătatea ta!

(Se aruncă pe pat)

SCENA A IV-A *O SALĂ ÎN CASA LUI CAPULET CONTESA CAPULET ŞI DOICA*

CONTESA CAPULET Ia cheile şi scoate cuişoare. Mi-au mai cerut curmale şi gutui. *(Intră Capulet)*

CAPULET

Hai, dați-i zor! Cocoşul a cântat A doua oară! Clopotele sună Utrenia... E ceasul trei... Ia seamă La prăjituri, cucoană Angelico, Nu fă economie.

CONTESA

Haide, du-te

Şi culcă-te odată, hai muierceo* Mă jur că mâine ai să fii bolnav, Că ai vegheat prea mult în noaptea asta.

CAPULET

Ce? Câte nopți n-am stat aşa de veghe, Şi n-am mai fost bolnav.

CONTESA

Ştim noi c-ai fost un crai pe vremea ta: Veghez eu azi să nu-mi mai stai de veghe! *(Pleacă cu doica)*

CAPULET O, gelozie!

(Trec servitori cu Irigări. lemne şi coşuri) Hei, băieți, ce-aduceți?

Muie

ÎNTÂIUL SERVITOR E pentru bucătar, Măria Ta!

Ce e, nu ştim

(Servitorul pleacă)

CAPULET

Dați zor, dați zor! Băiete, adă câțiva Butuci uscați. Vezi caută pe Petre, El ştie unde-s.

AL DOILEA SERVITOR

Ştiu şi eu, stăpâne, Am şi eu cap ca să găsesc butuci, Că Petre are altă treabă.

CAPULET

Bravo!

Bine-ai grăit! Fecior de lele! Hai, Te-oi face căpitan peste butuci! Pe legea mea, e ziuă! în curând Te pomeneşti cu contele că vine Cu muzică, c-aşa spunea. I-auzi! *(Muzică afară)* Nevastă! Doică! N-auziți? Hei! Doică!

(Intră doica)

Treziți pe Julieta , şi gătiți-o! Eu merg să țin pe contele de vorbă. Grăbiți-vă, că mirele-a sosit... Dați zor, m-ați auzit?

(Pleacă)

SCENA A V-A *IA TACUL JULIETE1'- JULIETA, DOICA*

DOICA

Stăpână! Ei! Stăpână! Julieto!

Ei, cum mai doarme! Mieluşica mea!

Stăpână! Nu m-auzi tu, somnoroaso? Odorul, suflete Iul meu! Mireasă! Ce?... Nu răspunde? Vrei să te răzbuni, Să dormi-nainte preț de-o săptămână, Că noaptea următoare ştiu eu bine Că nu te lasă Paris să mai dormi! O, Doamne, iartă! Maică preacurată! Cum doarme mai frumos ca niciodată! Dar trebuie s-o scol... Stăpână dragă! Stăpână! Nu lăsa pe domnul conte Să te găsească-n pat! Că vine singur Să te deştepte; zău, nu crezi?... Ce-i asta? Ce?... îmbrăcată şi culcată iar?... Vai mie! Vai! Săriți, săriți! E moartă! O, zi de jale! Ce m-am mai născut? Aduceți spirt! Stăpâne! Doamnă! Doamnă! *(Intră contesa Capulet!)*

CONTESA CAPULET Ce-i larma asta?

DOICA

Zi nenorocită!

CONTESA

Ce-i?

DOICA

Uite-o! Uite-o! O, amară zi!

CONTESA

Vai mie! Fata mea, viața mea! Vino-ți în fire, altcum mor cu tine! Vai, ajutor! Vai, cheamă ajutor!

CAPULET *(Intră)* Ce zăboviți? Aduceți mai degrabă Pe Julieta... Mirele întreabă...

124

125

126

ium ut, vai!

CONTESA O, vai! O, vai! E moartă, moartă, moartă!

CAPULET

Ce?... Stați s-o văd... vai nouă, e-nghețată. Vai, sângele i-a stat şi trupu-i rece. Vai, de pe-aceste buze a zburat De mult căldura vieții! Moartea zace Asupra ei, ca gheața timpurie Pe cea mai albă floare din câmpie. Vai, ceas amar! Nenorocit ce sunt!

O zi nenorocită!

DOICA

CONTESA

Ceas amar!

CAPULET

Ah, moartea ce mă face să o plâng, îmi leagă limba şi-mi închide gura! *(Intră fratele Lorenzo cu contele Paris, Petru şi muzicanţi)*

LORENZO

E gata de biserică mireasa?

CAPULET

Amar de noi! E gata să se ducă Spre-a nu se mai întoarce niciodată... O, dragul meu, chiar în ajunul nunţii Mireasa ta a fost, cum vezi, peţită De-al morţii înger. LI îi este mire, El mi-a luat copila şi eu mor, Şi-i las şi trup şi viaţă, totul, morţii.

PARIS

O, am tânjit aşa de mult de dorul Acestei dimineţi, ca să-mi arate Asemenea privelişte?

CONTESA

Fatală! Blestemată, neagră zi!

O, ceasul cel mai rău! Doar un copil,

Doar unul, biet copil ce mă iubea,

Atâta bucurie, mângâiere,

Şi moartea crudă mi-l răpi din faţă.

DOICA

O, zi de jale, of, ce zi de jale!

Cum mi-a fost dat să văd o zi ca asta!

Ce zi, o, doamne, zi afurisită!

Of, cea mai neagră zi! O, zi de jale!

Of, zi de jale!

PARIS

înşelat, jignit,

Hulit, sfărmat şi despărţit! O, moarte, De tine înşelat. Zdrobit prin tine, Prin tine, crudo, crudo, prăbuşit! O, viaţă, o, iubire... Nu: iubire în moarte!

CAPULET

Ofilită, torturată, Batjocorită, stinsă, spulberată! O, zi cumplită! Pentru ce-ai venit Spre-a ne ucide bucuria noastră? Copilul meu - ba nu, sufletul meu, Copilul meu în groapă, vai, în groapă! Cu ea norocul meu întreg se-ngroapă!

127

LORENZO

O, pace vouă, oameni buni, luaţi seama! O pierdere nu se îndreaptă dacă Vă pierdeţi mintea. Cerul ca şi voi Avea o parte-n tata cea frumoasă: Acum ea-i a Cerului cu totul, Şi-atât mai bine este pentru ea. Voi n-aţi putut opri să nu ia moartea Ce-a fost al vostru, însă cerul ţine In viaţa veşnică ce-a fost a lui. Voi aţi dorit doar propăşirea ei, Dorinţa voastră cea mai-naltă-a fost Să o vedeţi mai sus,

şi-acuma plângeți Când ea este mai sus chiar decât norii, Atât de sus cât este cerul însuşi! Ce rău iubiți voi pe copila voastră De-nnebuniți văzând că e mai bine. Nu este bine măritată-aceea Care trăieşte mult timp măritată, Cu mult mai bine măritată este Acea ce moare tânără mireasă. Veniți şi presărați acest cadavru Cu rozmarin, şi, cum e obiceiul, Duceți-o la biserică-mbrăcată In mândra ei podoabă de mireasă. Deşi să plângem porunceşte firea, De-a firii lacrimi mintea râde numai.

CAPULET

Vai, toate pregătirile de nuntă
Se schimbă în alai de-ngropăciune,
în loc de strune clopote-au să sune,
în loc de veselie jale-amară,
Şi bocete, nu cântece de nuntă,
Cununa de mireasă-mpodobeşte
O moartă, - toate şi-au schimbat menirea!

LORENZO

Signore, du-te... Mergi cu dânsul, doamnă. Şi dumneata, sir Paris. Fiți toți gata Să însoțiți pe moartă la mormânt. Nu mai stârniți a cerului mânie, Ci vă plecați voinței prea înalte!

(Capulet, contesa Ca puiet, Paris şi Lorenzo pleacă)

ÎNTÂIUL MUZICANT

Pe cinstea mea, putem să ne strângem diblele* şi să ne cărăm de-aici.

DOICA

Da, oameni buni, plecați, puteți pleca, Vedeți şi voi că-i jale multă aici. *(Pleacă)*

AL DOILEA MUZICANT

Da, poate să se îndrepte lucrurile.

PETRE

O, muzicanți, muzicanți! Cântați-mi «Veselă inimioară», O, dacă mă iubiți, cântați-mi «Veselă inimioară»!

ÎNTÂIUL MUZICANT

De ce «Vesela inimioară»?

PETRE

Fiindcă, o, muzicanți, şi inima mea cântă: «Mi-e plină inima de dor şi jale». O ziceți ca să-mi mai treacă de supărare. Ori un prohod vesel.

AL DOILEA MUZICANT

Nu cântăm noi prohod. Nu-i vreme de cântat acum!

PETRE

Nu vreți, carevasăzică?

*"**Diblă,** dible:* scripcă. vioară (pop.).

128
129
MUZICANȚII
Nu.
PETRE
Atunci am să vă dau eu vouă.
ÎNTÂIUL MUZICANT Ce-ai să ne dai?
PETRE
Nu bani, pe legea mea, am să vă tratez ca pe nişte lăutari de crâşmă.
ÎNTÂIUL MUZICANT
Şi eu pe dumneata ca pe-un rândaş.
PETRE
Atunci am să pun satârul de rândaş pe căpățâna dumitale. Am să vă trag eu vouă nişte *fa-uh* şi *sol-uri* pe spinare! Notați-vă asta!

ÎNTÂIUL MUZICANT Dacă ne tragi fa-uri şi sol-uri, dumneata ne vei nota pe noi.

AL DOILEA MUZICANT
Vâră, te rog, satârul şi scoate spiritul, dacă-l ai.
PETRE
Nu vă jucați cu spiritul meu, căci e de fier... dar răspundeți-mi ca oamenii:

«Când inima-i pătrunsă de durere, Când sufletul şi gândul ți-e pustiu, Tu, muzică, cu glasul argintiu...»

De ce cu «glasul argintiu»? De ce cu glasul ei de argint? Ce zici tu, Simion Strună?

ÎNTÂIUL MUZICANT Ei, asta-i! Fiindcă argintul sună dulce.
130
PETRE
Eşti un dobitoc! Ce zici tu, Vasile Cobză?
AL DOILEA MUZICANT
Eu zic cu «glas argintiu», fiindcă muzicantul cântă pentru arginți.
PETRE
Şi tu eşti un dobitoc! Ce zici tu, Ion Scripcă?
AL TREILEA MUZICANT Să mă bată Dumnezeu, nu ştiu ce să zic.
PETRE
Vă cer iertăciune. Voi ați venit aici să cântați. Răspund eu în locul vostru. Se zice «muzică cu glas argintiu», deoarece muzicanții nu capătă aur pe muzica lor.

«Tu, muzică cu glasul argintiu Aduci degrabă dulce mângâiere...» *(Pleacă)*

ÎNTÂIUL MUZICANT Cine-o fi blestematul ăsta?
AL DOILEA MUZICANT
Să-l ia dracul! Haidem să aşteptăm afară c praznicul.

convoiul şi să pândim

(Pleacă)

ACTUL V

SCENA I

O STRADĂ ÎNMANTUA INTRĂ ROMEO

ROMEO

De pot să cred a somnului oglindă
Măgulitoare, visurile mele
Vestesc o bucurie-apropiată.
Uşor pe tron stă domnul meu, Amorul.
Mă-nalț-un duh necunoscut, cu gânduri
Voioase astăzi. Se făcea că vine
Iubita mea şi eu sunt mort. - O, vis
Ciudat, ce face morții să gândească! -
Sărutul ei îmi dete-atâta viață,
Că m-am sculat din morți, ca împărat.
O, inimă, ce dulce poate fi
Iubirea care-o ai, când umbra ei,
Chiar ea, e-aşa bogată-n desfătare!

(Intră Baltazar)

Ah, Baltazar, ce-i nou pe la Verona? N-aduci nici un răvaş de la Lorenzo? Soția mea ce face? Tatăl meu E bine? Julieta-i sănătoasă? Te-ntreb din nou, căci rău nu poate fi Când Julietei mele-i merge bine.

BALTAZAR

îi merge bine, vai, şi toate-s bune. în cripta-i seculară doarme trupul Şi sufletul trăieşte-acum la îngeri. Văzui când au culcat-o în cavou Şi-am alergat aici să te vestesc;

Stăpâne, iartă-mi vestea ce te doare, Căci tu mi-ai dat această-nsărcinare.

ROMEO

Aşa?... Ei bine, vă desfid, o, stele!... Ştii unde stau... te rog, te du şi-mi adă Cerneală şi hârtie şi pe urmă Tocmeşte cai: doresc să plec la noapte!

BALTAZAR

Mă iartă, nu te pot lăsa, stăpâne! Eşti palid şi-ncruntat şi ochii tai Lucesc parcă prezic nenorocire.

ROMEO

Taci, tu te-nşeli. Fă după cum ți-am spus; N-ai deci nici un răvaş de la Lorenzo?

Nimic stăpâne!

BALTAZAR

ROMEO

Nu face nimic, Mergi şi tocmeşte cai... viu în curând.

(Baltazar pleacă)

Da, Julieto, voi dormi la noapte Cu tine-alături. Să găsim mijlocul! O, gând nenorocit, ce iute intri în sfatul celor deznădăjduiți! îmi vine-n minte un sărman spiței* Ce stă pe-aici pe-aproape... L-am văzut Mai ieri. Zdrențos şi istovit de lipsă, Cu fruntea încrețită, se pleca Să strângă buruieni; privirea lui Era buimacă, fața scofâlcită.

Spițer. (pop.) farmacist.

în prăvălia lui sărăcăcioasă Sta atârnată de tavan o broască Țestoasă, - un crocodil umflat cu paie, Şi piei de peşti diformi; în galantar Cutii de şarpe, oale verzi, băşici, Semințe vechi, păpuşi de sfori şi alte Mici mărunțişuri puse să ia ochii. Când am văzut atâta sărăcie, Mi-am zis: de are cineva nevoie Să ia otravă - a căreia vânzare E pedepsită-n Mantua cu moartea -E-aici un mizerabil* ce i-ar vinde! O, gândul meu mi-a presimțit nevoia, Şi nevoiaşul ăsta-mi vinde-otravă. Pe cât mi-aduc aminte, asta-i casa; Dar azi e sărbătoare, cerşetorul îşi ține-nchisă bolta**... Hei, spițer! Spițerule!

SPIȚERUL

Cine mă strigă?

ROMEO

Vino,

Aici, creştine! Văd că eşti sărac. Na patruzeci de galbeni, sunt ai tăi; Şi dă-mi o doză de otravă, dar Aşa de tare ca s-alerge iute Prin toate vinele, şi cel sătul De viață, care-o bea, să cadă mort, Şi pieptu-i să gonească răsuflarea Aşa grăbit cum pulberea aprinsă Străfulgera dintr-un gâtlej de tun.

'■ *Mizerabil:* (aici) om care trăieşte în sărăcie cruntă, în mizerie; om foarte sărac.

nenorocit. :* *Boltă:* (reg.) prăvălie, dugheană.

SPIȚERUL

Eu am ăst soi de-otravă ucigaşă, Dar Mantua cu moartea pedepseşte Pe-oricine-o vinde.

ROMEO

Eşti aşa sărac

Şi nevoiaş, şi te mai temi de moarte? Pe-obrajii tăi stă scrisă foamea; lipsa Şi grijile ți se citesc în ochi, Şi zdrențe şi păcate duci în spate, Nici legile, nici lumea nu ți-s prieteni, Nici legi nu sunt pe lume să te facă Bogat! Deci calcă legile şi ia!...

SPIȚERUL

Mizeria mă face să primesc, Şi nu voința mea.

ROMEO

Mizeriei, Şi nu voinței tale îi plătesc.

SPIȚERUL

Deci pune-aceasta-n orice băutură Şi-o soarbe: şi, dac-ai avea tărie Cât douăzeci, tot te-ar da gata-ndată.

ROMEO

I-ați aurul, otravă mult mai rea A sufletelor, care-n lumea-aceasta Scârboasă face mult mai multe crime Ca biata-ți marfa, ce s-o vinzi n-ai voie. Otravă et/îți vând şi nu tu mie! Rămâi cu bine, cumpără-ți mâncare, Şi te hrăneşte. Leac întăritor, Şi nu otravă, vin şi mă-nsoțeşte

134

135

La groapa Julietei mele scumpe: Acolo am nevoie eu de tine! *(Pleacă)*

SCENA A II-A

CHILIA LUILORENZOLA VERONA FRA TELE LORENZO, ERA TELEIOAN

IOAN

Ei, sfinte frate franciscan*! Deschide! *(ApareLorenzo)*

LORENZO

Acesta-i glasul fratelui Ioan. Bine-ai venit din Mantua. Ce zice Romeo? Dacă scrie, dă-mi răvaşul.

IOAN

M-am dus să-mi iau tovarăş pe un frate Desculț din tagma noastră, care-aci Grijeşte pe bolnavii din oraş; Am dat de el, dar străjile cetății Ne-au bănuit c-am cercetat** o casă De-o molimă urâtă bântuită, Şi ne-au oprit; nu ne-au lăsat să trecem. Deci n-am putut s-alerg la Mantua.

LORENZO

Şi cine-adus răvaşul lui Romeo?

IOAN

îl am aci - nu l-am putut trimite... Nici n-am găsit un om să ți-l aducă, Aşa de mult se tem de ciumă, toți...

* *Franciscan:* călugăr catolic **din** ordinul înființat de Francisc de Assisi în secolul ui XH-lea. ** *A cerceta:* (aici) a vizita, a frecventa (pop.).

LORENZO

Ce nenoroc!... Pe sfântul nostru ordin! Scrisoarea nu-i un lucru de nimic, E ceva grav şi foarte serios, Zăbava poate fi primejdioasă... Mergi, frate Ioane, caută un drug De fier, şi-l adă în chilia mea...

IOAN

Mă duc şi ți-l aduc îndată, frate!

LORENZO

Acuma cată singur să cobor în criptă! în trei ceasuri se deşteaptă Copila cea frumoasă şi, fireşte, Mă blestema pe mine că Romeo N-a fost vestit de cele

petrecute, îi scriu din nou acum la Mantua, Şi-o țin la mine-ascunsă, pân' să vie Romeo... O, sărmană moartă vie, Ce zaci acolo la un loc cu morții! *(lese)*

SCENA A III-A

UN CIMITIR CU CRIPTA CAPULETILOR (Intră Paris .fi pajul său cu flori şi o torță)

PARIS

Dă-mi torța, băiețaş, şi stai deoparte. Nu... stinge-o: vreau să nu mă vadă nimeni. Ascunde-te colea, sub chiparoşi, -Şi ține-urechea de pământ lipită... Astfel nici un picior nu poate trece Prin cimitirul ăsta cu pământul Surpat şi măcinat de-atâtea gropi, Ca tu să nu-l auzi. Atunci sa-mi şuieri, Ca semn c-auzi că e ceva pe-aproape... Dă-mi florile şi fă precum ți-am spus...

136

137

PAJUL

Mi-e groază singur să rămân aci, în cimitir, dar am să-mi fac curaj... *(Se depărtează)*

PARIS

O, tu-ntre flori cea mai frumoasă floare, Acum aci-ntre pietre-i a ta casă, Cu flori presar eu patu-ți de mireasă Şi te stropesc cu lacrime amare; în fiecare noapte voi uda Mormântul tău şi-n veci nu te-oi uita.

(Pajul şuieră)

Băiatul dă un semn: e cineva... O, ce picior nelegiuit cutează Să calce-aicea noaptea, să-mi jignească Evlavia durerii şi-a iubirii? -Ce văd? O torță! - Noapte-ascunde-mă O clipă!

(Se retrage în umbră. Intră Romeo cu Baltazar)

ROMEO

Dă-mi hârlețul, dă-mi şi drugul. -
Acest răvaş, tu, mâine-n zori să-l duci
La tatăl meu. Dă-mi torța şi ascultă:
Orice auzi ori vezi, rămâi departe;
Şi nu mă întrerupe-n ce voi face...
Eu mă cobor în acest pat al morții
Ca să mai văd o dată fața ei,
Dar şi să scot din degetul ei mort
Un scump inel, de care am nevoie.
Acuma pleacă. Dar dacă te-ntorci,
Spre-a mă pândi ce fac, pe Dumnezeu! -
Te sfâşii în bucăți şi am să samăn
Cu tine cimitirul ăsta lacom!
E-un ceas cumplit, şi mai cumplit mi-e gândul,
Mai fioros ca tigrul însetat

Şi mai nebun ca marea-nluriată!

138

BALTAZAR

Mă duc, stăpânul meu, să nu te tulbur.

ROMEO

Atunci mi-eşti prieten! Ține, dragul meu! Fii fericit şi mergi cu Dumnezeu!

BALTAZAR

(Aparte)

Oricum ar fi, mă țin ascuns pe-aproape. Nu pot să-l las; privirea-i mă-nspăimântă. *(Se depărtează)*

ROMEO

O, gură hâdă, pântec negru-al menții, Ce-ai înghițit ce-a fost mai scump pe lume, îți voi căsca deci putredele-ți falei Şi-n ciuda ta te-ndop cu hrană nouă! *(Deschide mormântul)*

PARIS

A, surghiunitul Montague, semețul Ce-a omorât pe vărul Julietei! Se crede că de-aceea mândra floare S-a stins, şi el acum mai vine aci Să pângărească până şi pe morți? îl prind pe loc!

(înaintează) Opreşte, Montague,

Pornirea-ți făr' de lege! Vrei să-mpingi Şi dincolo de moarte răzbunarea? -Nemernic surghiunit, te arestez. Urmează-mă, tu trebuie să mori!

ROMEO

Da, trebuie: de-aceea vin aci! Nu ispiti pe-un deznădăjduit,

139

O, tinere! Fugi, lasă-mă. Gândeşte

La morții ăştia toți şi te-nspăimântă!

Nu, tinere! Te rog nu-ngrămădi

Pe capul meu o nouă fărdelege:

Nu-mi ațâța mânia! Du-te, du-te!

Pe Dumnezeul meu, tu-mi eşti mai drag

Ca mine însumi, eu, care-am venit

Aci să-mi pun sfârşit vieții. Du-te,

O, mergi, aci nu poți rămâne viu...

Te du şi povesteşte mai târziu

Că un nebun milos ți-a spus să fugi.

PARIS

N-am zor de mila ta. Te arestez Aci ca pe un făcător de rele!

ROMEO

Ia seama, nu mă îndârji, copile!

PAJUL

Se bat! O, Doamne! Merg să chem străjerii! *(Pleacă)*

PARIS

Mor... *(Cade)* Dacă eşti milos deschide cripta Şi lângă Julieta să mă culci. *(Moare)*

ROMEO

Pe Dumnezeu, te-ascult. Să-l văd la față! E vărul lui Mercutio, sir Paris. Ce-mi spuse servitorul adineauri, Când creieru-mi nebun nu lua aminte? Că Paris, mi se pare, trebuia Să ia pe Julieta... El mi-a spus-o, -Ori am visat aceasta? Cum? Sau poate în nebunia mea, când el vorbea

140

De Julieta, - eu am născocit-o? Dă-mi mâna ta, tu care-ai fost înscris Cu mine-n cartea neagră a restriştei... Te voi culca-ntr-o groapă glorioasă... O groapă? Nu... o casă de lumină, O, tinere ucis! Căci Julieta zace Aci, şi frumusețea ei preface Această criptă-ntr-o măreață sală... Mort zaci aci, înmormântat de-un mort! *(Aşeazăpe Paris în mormânt)* De câte ori nu-s oamenii mai veseli în pragul morții! Veghetorii spun Că-i cel din urmă fulger al vieții! Cum aş putea numi aceasta fulger? O, inimă, soție scumpă! Moartea Care ți-a supt balsamul răsuflării, N-a izbutit să-ți piardă frumusețea, Nu eşti înfrântă: flamura de purpur A frumuseții joacă pe obrazul Şi gura ta, şi moartea se sfieşte Să-şi desfăşoare palidul ei steag! Tu, Tybalt, zaci în giulgiul sângerat, Acolo? - Ce-aş putea eu pentru tine Să fac mai mult, decât cu-această mână, Ce tinerețea ta a secerat-o, La rândul meu să secer tinerețea Aceluia ce-a fost duşmanul tău? O, iartă-mă... Tu, dulce Julieta! De ce-ai rămas aşa frumoasă încă? Să cred că moartea cea imaterială E-namorată, că hidosul monstru Uscat te ține-aci, la întuneric, Să fii iubita lui? Mă tem de-aceasta, Şi nu te voi mai părăsi în veci, Şi-n veci n-am să mai plec eu din castelul Acestei dese nopți: aci rămân Cu râmele ce-s slujnicele tale!

141

Aci mi-aştern eu patul cel din urmă, Şi de pe trupul obosit de viață Voi smulge jugul stelelor fatale... Ochi, mai priviți-o cea din urmă oară! O, brațe, cea din urmă-mbrățişare! Şi, gură, poarta sufletului meu, Pecetluieşte cu o sărutare Eternul târg cu moartea răpitoare! Vin' călăuz-amară, vin' cârmaci Nesuferit, vin', disperat pilot, Şi-azvârle-odată, sfărâmând de stâncă Sărmana-ți barcă... Iată-mă-s, iubito!

(Bea)

O, bunule spițer! ce repede Lucrează băutura ta... Mi-a fost De-ajuns o sărutare, ca să mor.

(Moare)

(Din cealaltă parte a cimitirului intră fratele Lorenzo cu o lanternă, un drug şi o lopată)

LORENZO

Ajute-mi San Francisc! De câte ori Bătrânele-mi picioare-n noaptea asta Nu

s-au lovit de gropi... Cine-i acolo?

BALTAZAR

Om bun şi care te cunoaşte.

LORENZO

Domnul

Cu tine! Spune-mi, bunul meu prieten, Ce torță-şi împrumută în zadar Lumina ei acolo viermilor Şi-acelor cranii oarbe... Mi se pare Că arde-n cripta Capuleților.

142

BALTAZAR

Da, sfinte, şi stăpânul meu e-acolo. El ți-e prieten.

LORENZO

Cine e?

BALTAZAR

Romeo!

De când?

LORENZO

BALTAZAR

De-o jumătat' de ceas întreagă.

LORENZO

Hai să intrăm în criptă!

BALTAZAR

Nu cutez!...

Stăpânul meu mă ştie dus de mult, Şi m-a amenințat să mă omoară, Dac-aş rămâne să-l pândesc.

LORENZO

Prea bine!

Mă duc eu singur!... Groaza mă cuprinde. Mă tem cumplit de-o grea nenorocire...

BALTAZAR

Pe când dormeam aci, sub chiparoşi, Visam că domnul meu lupta c-un altul, Pe care apoi l-ucise domnul meu.

LORENZO *(înaintează)* Romeo! vai!... Ce-s petele de sânge Pe lespedea din pragul astei cripte?

143

Ce vor aceste spade care zac Fără stăpân şi picurând de sânge Aci-n locaşul păcii ? - O, Romeo! ***(latră** în moi mâni)*

Romeo, palid! - Cine încă? Paris? Scăldat în sânge?... O, ce groaznic ceas Pricinui năpasta!... Ah, copila Se mişcă...

(JuJieta se deşteaptă)

JULIETA

O, prea bunule părinte! Ştiu bine cum ar trebui să fiu Şi sunt chiar... Unde e Romeo-al meu? *(Un zgomot din mormânt)*

LORENZO

S-aude larmă... Vino fata mea, Şi fugi, o, fugi din aşternutul morții, Al molimii şi-al somnului silit! Puteri mai-nalte, mai presus de noi Zădărniciră tot ce-am pus la cale, O, vino, vino! soțul tău e-aci, Mort lângă pieptul tău. Paris de asemenea! O, vino, te voi duce într-un schit De sfinte mai ce. Nu mai pierde vremea Cu întrebări, că vine straja. Haide, Copila mea... Nu pot să mai rămân. *(Pleacă)*

JULIETA

Mergi, pleacă - eu rămân. Ce-i asta-aci? O cupă-n mâna lui Romeo-al meu? Otravă, văd, i-a **fost** sfârşitul grabnic. O, răule! De ce-ai sorbit-o toată Şi nu-mi lăsaşi măcar un strop? Pe buze Să te sărut, ca poate-a mai rămas

Pe ele-o picătură de otravă

Ce mi-o da moartea-n veci vindecătoare!

(îl sărută) E caldă gura ta!...

STRAJA *(Afară)* Ia-o-nainte, Băiete! încotro?

JULIETA

O, Doamne! zgomot?... Degrabă dar! Pumnal bine venit!

(Apucăpumnalul lui Romeo) Rămâi - aci, şi lasă-mă să mor... *(Se înjunghie)* *(Străjerii intră cu pajul lui Paris)*

PAJUL Aci e locul, unde arde torța.

ÎNTÂIUL STRĂJER Pământu-i plin de sânge; cercetați Prin cimitir vreo câțiva dintre voi, -Şi arestați pe-oricine veți găsi.

*(Câțiva **străjeripleacă)*** O, ce-mi văd ochii! Contele aci Ucis, şi Julieta-n sânge caldă Şi moartă-a doua oară, ea ce fuse De două zile îngropată-aci! Plecați, vestiți pe ducele, treziți Pe Capulet şi alergați de grabă LaMontague! Voi ceilalți, căutați! *(Pleacă alți străjeri)* Vedem cu ochii tot ce s-a-ntâmplat, Dar pricina **o** vom alia pe urmă!

(Vin câțiva străjeri cu Baltazar)

144

145

>

AL DOILEA STRĂJER

Aci e servitorul lui Romeo, L-am prins în curtea schitului.

ÎNTÂIUL STRĂJER

Opriți-l, Pân' la sosirea ducelui.

AL DOILEA STRĂJER

Aci

E un călugăr, care plânge, geme Şi tremură. I-am smuls din mâini hârlețul Şi

târnăcopul, când trecea spre schit.

ÎNTÂIUL STRĂJER Acestea-s semne compromițătoare! Opriți şi pe călugărul acesta!...

(Intră ducele cu suita)

DUCELE

O, ce nenorocire timpurie Ne tulbură odihna dimineții?

(Intră Capulet, contesa Capulet şi alții)

CAPULET Ce țipă lumea-afar' aşa de tare?

CONTESA CAPULET

Pe uliți lumea strigă «Julieta» «Romeo», «Paris»; - oamenii aleargă Toți, lărmuind, spre mausoleul nostru.

DUCELE

Ce groază ne-nfioară-aci auzul?

ÎNTÂIUL STRĂJER Măria Ta, mort zace-aci Ssir Paris; Romeo, mort şi el... şi Julieta,

Cea moartă mai-nainte, caldă încă, Abia acum ucisă...

DUCELE

Cercetați,

Cătați, şi puneți mâna pe făptaşii Acestor crime!...

ÎNTÂIUL STRĂJER

Aci e un călugăr Şi pajul lui Romeo. S-au găsit La amândoi unelte ce slujesc La dezgroparea morților...

CAPULET

O, Dumnezeule! Nevastă, uite, Copila noastră sângeră! Pumnalul S-a rătăcit - şi teaca-i goală zace Pe spatele lui Montague şi el S-a rătăcit la sânul fetei noastre!...

CONTESA CAPULET

Vederea asta-mi cheamă bătrânețea Ca dangătul de clopote la groapă!

(Intră Montague şi alți)

DUCELE

Hai, Montague, te-ai mânecat* devreme Să-ți vezi copilul şi moştenitorul Devreme secerat aci!

MONTAGUE O, duce!

Soția mea muri în noaptea-aceasta, De jale după fiul surghiunit...

A semSn*eca*: (pop.) a se scula **dis-de-dimineâţă, a**

146

porni la dnim. a pleca.

147

Ce nou necaz se prăbuşeşte-asupra Bătrânilor mei ani?

Şi vei vedea!

DUCELE

Priveşte-acolo

MONTAGUE Copil nesocotit!

O, ce te-a-mpins spre groapă înaintea Bătrânului tău tata?

DUCELE

Zăvoreşte-ţi

Blestemul încă, până lămurim Acest mister şi-i vom afla izvorul... Atunci am să mă fac conducătorul Necazurilor voastre, şi vă duc La moarte chiar. Dar pân-atunci tăceţi Şi-ngăduiţi ursita rea să fie Răbdării roabă... Şi acum să vie în faţa mea acei ce-s bănuiţi.

LORENZO

Asupra mea, cel mai neputincios, Cad toate bănuielile, căci vremea Şi locul, mai ales, sunt împotrivă-mi; Vin dar să mă pârăsc şi să mă apăr, Ca acuzat şi-acuzator eu însumi!

DUCELE

Deci spune fără-nconjur tot ce ştii.

LORENZO

Voi spune tot pe scurt, căci răsuflarea Nu-mi dă răgaz să fiu prea lung la vorbă. Romeo, mort aci, era bărbatul

Legitim al frumoasei Juliete,

Şi Julieta, moartă-aci, era

Soţia credincioasă-a lui Romeo.

Eu-i cununasem. Ziua nunţii lor

Fu ziua cea din urmă-a lui Tybalt,

Al cărui timpuriu sfârşit goni

Pe tânărul Romeo în surghiun...

Şi Julieta după el jelea,

Nu după văr... Voi, spre-a-i goni durerea,

O logodirăţi, vrând s-o măritaţi

Cu nobilul sir Paris, cu de-a sila;

Atunci la mine alergă copila

Cu ochii rătăciţi şi mă rugă

Să-nlătur cununia-aceasta nouă,

De nu, m-ameninţă că se omoară:

Eu, sfătuit de arta mea, i-am dat

Atuncea un narcotic... ce-şi avu

Urmarea lui, precum o prevăzusem,

Şi-o adânci-ntr-un somn asemenea morţii.

I-am scris tot într-o vreme* lui Romeo

Să vină-aci-n această noapte-a spaimei,
S-o scoatem din mormântu-i de-mprumut,
Când va pieri puterea băuturii...
Dar fratele Ioan, ce-avea să ducă
Răvaşul, fu oprit de-un accident,
Şi mi-l aduse înapoi ieri seara...
Atunci m-am dus eu singur pe la ceasul
Când trebuia să-şi vina ea-n simțiri,
S-o dezrobesc din hruba strămoşească,
Vrând s-o ascund la mine în chilie
Pân' voi putea trimite la Romeo.
Dar când sosii o clipă mai-nainte
De-a se trezi, zăceau morți fără vreme**
Măritul conte Paris şi Romeo

Tot într-o vreme: (pop.) totodată, în acelaşi timp. ** *Fără vreme.* înainte de vreme, prematur (pop.); (aici) de curând.

148

149

Cel credincios. Acum ea se deşteaptă: Eu o-mplorai să plece şi să-ndure A cerului mânie cu răbdare. Atunci un zgomot mă goni afară Din criptă. Ea, în deznădejdea ei, Nu vru să mă urmeze, şi-şi făcu Cu mâna sa, pe cât se pare, seama... Atâta ştiu. Cât despre cununie, Ştia şi doica... Dacă am vreo vină, Jertfiți-mi, duce, zilele bătrâne, C-un ceas mai înaintea vremii şi Cu toată-asprimea dreptei judecăți.

DUCELE

Te ştim cu toții om curat şi sfânt... Dar unde-i servitorul lui Romeo? Ce spune el?

BALTAZAR

Eu mi-am vestit stăpânul De moartea Julietei: şi Romeo Porni în goana calului atunci Din Mantua, şi a venit aci In locu-acesta, la acest mormânt... Răvaşul care-l am aci mi-l dete Să-l duc la tatăl său, iar el intră în hrubă, şi m-amenință cu moartea, De nu mă duc, şi de nu-l las acolo...

DUCELE

Răvaşul dă-mi, să văd ce scrie-n el. Dar unde-i pajul ce-a chemat străjerii? Băiete, spune, pentru ce-a venit Şi ce-a făcut aci stăpânul tău?

PAJUL

Venise să presare flori pe groapa Miresei lui şi, cum mi-a poruncit

150

Să stau deoparte, m-am supus poruncii. Când iată că un om, c-o torță-n mână, Veni să spargă hruba şi stăpânu-mi îndată trase spada-n contra lui, Şi-

atunci am alergat să chem străjerii.

DUCELE

Scrisoarea întăreşte tot ce-a spus Călugărul. El spune-amorul lor Şi vestea despre moartea Julietei; Mai scrie-apoi c-a cumpărat otravă De la un biet spițer, şi că se duce Cu ea, să moară lângă Julieta! Ce ziceți voi acum, duşmani de moarte? Ei, Capulet! Ei, Montague! Vedeți Ce greu blestem pe ura voastră zace, Cum Dumnezeu vă bate prin iubire! Şi eu pierdui, c-am fost prea lăsător, Vreo două rude, şi pe toți ne dor Urmările acestei uri haine...

CAPULET

O, frate Montague, dă-mi mâna ta! E zestrea fiicei mele. Nu-ți pot cere Mai mult.

MONTAGUE

Eu însă pot să-ți dau mai mult: O statuie de aur îi voi pune; Atâta vreme, cât va să răsune în lumea-aceasta al Veronei nume, Să nu mai fie-alt monument pe lume Cum e al credincioasei Juliete.

CAPULET

La fel de scump cu-al credincioasei fete Va fi şi-al lui Romeo, ş-or sa fie

151

Alături împreună pe vecie, Sărmane jertfe ale urii noastre!

DUCELE

Vom mai vorbi de-aceste mari dezastre. Această zi aduce-o pace sumbră; Trist soarele şi-ascunde fața-n umbră. De judecată n-o să scape nime: Va fi iertat sau pedepsit cu-asprime Tot insul după vina sa; căci nu-i Nici în poveşti mai mult prilej de jale Decât în trista întâmplare-a lui Romeo şi a Julietei sale!. [1] *(Pleacă toți)*